

Myötätuulta Merimaskussa

Nro. 35 | 2024

Asiallisen rento seurakunta s. 17
Kotiseututyötä Merimaskussa s. 20
Kirkonsalmen Kärpänen s. 26
Unohdettu ammattikunta s. 34

Myötätuulta Merimaskussa

Julkaisija:

Merimasku-Seura ry

Toimitus:

Vesa Ranki, päätoimittaja
Erkki Rantala
Maikku Tuomi
Kaija Roiha

Kustannustoimitus ja taitto:

Reima Orvasto, Grafiro Oy

Painopaikka:

Painosalama Oy

ISSN 1238-108X

Painos

1100 kpl

Yhteystiedot:

vesa.ranki@gmail.com
puh 0400 722 603

maikku.tuomi@gmail.com
puh 0400 827 295

erkki.kalevi.rantala@gmail.com
puh 0400 899 808

merimaskuseura@merimasku.fi

www.merimasku.fi

Kansikuva:

Merimaskulaista kulttuurimaisemaa
1940-luvulla. Harry Kankaanpään
maalauksesta vuodelta 1948.
Kuva: John Aalto (koko kuva sivulla
"Kotiseututyötä
Merimaskussa" sivulla 20).

Korjauksia lehteen 34/2023:

Yrjön ja Nooran sukunimi (s. 17) ei ole Fästilä
vaan Västilä.

Anneli ja Toivo eivät rakentaneet taloan
(s. 17) Heikinmäkeen vaan Hellemaalle.

Tässä lehdessä

Päätoimittajalta	3
Kotiseutuharrastus juurruttaa	3
Tule mukaan!.....	4
Merimasku-Seuran hallitus 2023	4
Tapahtumia 2024	4
Fengshui, potkukelkka ja hot dog.....	5
Terveisiä Naantalista.....	6
2023 lossivahdit, Anne ja Jukka Linja	7
Kun olen aikuinen.....	8
Mies, älä epäröi – astu teatterin lavalle!	10
Korppuja ja kuivakukkia	11
“Tule, tule Viipuriin, Viipuriin...”	12
Perhostelua Merimaskussa.....	14
Barlius etsii ja tutkii	15
Merimaskun maa- ja kotitalousnaiset.....	16
”Asiallisen rento seurakunta”	17
Kotiseututyötä Merimaskussa	20
Visan ja Tärkkisten Eevan yhteinen reitti.....	24
Turkulaist puhet maaseurult ja saaristost.....	25
Kirkonsalmen Kärpänen	26
Taidetta Taattisten tilalla	27
Markkinameininkiä.....	28
MeKoVat ja Kuu kiurusta kesään	29
“Ei uo vesämpärii eikä pesuvattii”	32
Loota ja Musta Kauris	33
Unohdettu ammattikunta	34
Merimasku-Seuran kesäesitelmiä vuosien varrelta.....	35
Kollolan kesänäyttelyt	35
Päivääkään en vaihtaisi pois	36
Kollolan viimeinen asukas.....	38
Saaristo Areenalla ruoditaan saariston tulevaisuutta ...	39
Muisteluilta	40
Kultarannassa	41
Vartialat viihtyvät Särkängsalmen rannalla.....	42
Seuraava Myötätuulta Merimaskussa.....	43

Päätoimittajalta

Mennyt talvi oli taas ihan oikeanlainen, oli lunta ja pakkasta, niin kuin kunnan talveen kuuluu. Lumi toi valoa lyhyisiin päiviin ja antoi mahdollisuuden myös hyötyliikuntaan lapion ja lumikolan kanssa. Myönnän kyllä, että muutaman kerran voimat olivat ehtyä, kun maa sai paksun lumipeitteen usean kerran saman vuorokauden aikana. Mutta on onni asua maaseudulla, missä jokaisen lähellä asuu ainakin yksi naapuri, joka huomaa avuntarpeen ja tulee traktorinsa kanssa apuun siirtämään lumimassoja sivuun kulkuteiltä.

Naapuriapu on maaseutuasujan etu, jota kaupunkilainen voi vain kadehtia. Täällä tunnemme toisemme ja tervehdimme vastaan tulijaa, vaikka tämä olisi vain kasvotuttu. Kerrostalossakin asuneena tiedän, että samassa porraskäytävässä asuvasta naapurista ei välttämättä tule edes hyvän päivän tuttua puhumattakaan siitä, että tietäisi hänestä enemmän.

Palvelut ovat meillä niin lähellä, että mihinkään suurkaupunkiin ei tarvitse lähteä niitä hakemaan. Vartin ajomatkan päästä löytyy kaikki, mitä tarvitsee ja mikä parasta, pal-

veluiden tarjoajistakin tulee tuttuja, joiden kanssa asioidessa voi rupertella vaikkapa menneen talven lumitöistä, peuroista ja rusakoista tai kevään tulosta.

Täällä Merimaskussa voi heti omalta kotiovelta lähteä lähiluontoon, samoilemaan metsään, hiihtelemään saloille ja pienen patikoinnin tai polkupyörämatkan päässä on kesät talvet mahdollisuus pulahattaa meriveden syleilyyn. Ihanaa on maaseutuelämä!

Vesa Ranki

Kotiseutuharrastus juurruttaa

Ei mikä tahansa polku, vaan Papinpolku, ei mikä tahansa talo rannalla, vaan Lossitupa, ei mikä tahansa rakennus vaan entinen kauppa, sen makasiinit ja laiturit. On mielenkiintoista tietää nimiä, tarinoita ja historiaa liittyen maisemaan, joka ympäröi kotiani Merimaskussa. Niin kaunis on tosin Merimaskun merellinen maisema, että tietämättä siitä sen enempää, voi kyllä hyvinkin viihtyä pelkästään meren pintaa katselemalla. Jalon linja-auto ja sen legendaarinen kuljettaja Horjan mäessä, lossi Särkällä, lossi Kirkonsalmessa ja Kirkonsalmen höyrylaivat kuljettamassa väkeä ja tavaraa – niiden kuvittelu antaa maisemalle uutta syvyyttä.

Tunnen oloni kotoisaksi, kun vastaan kävelee tuttu kasvo kylätiellä tai käsi heiluttaa vilkutuksen auton ikkunasta. Aivan kaikkia vilkuttajia en aina edes tunnista, mutta usein

on tapana vilkuttaa ja tuntemattoman vilkutus ilahduttaa aina. Joku tunnistaa ehkä koirani.

Vasta 14 vuotta täällä asuttuani olen tutustunut huomattavaan määrään merimaskulaisia ja syykin on selvillä: Kotiseutuharrastus. Ensi vuonna tulee kuluneeksi 10 vuotta siitä, kun liityin Merimasku-Seuraan. Puheenjohtajana on menossa jo seitsemäs vuosi. Tutuiksi ovat tulleet seurassa toimiva väki, mutta myös muiden merimaskulaisten yhdistysten väki Hynttyyt yhteen -yhteistyötä tehdessä. Kotiseutuharrastuksessa olen saanut tutustua myös Naantalien kaupungin ja Naantalien museon väkeen sekä naantalilaisten yhdistysten toimijoihin. Yhdistysaktiivit Rymättylässä ja Velkualla ja Maskussa ja Ruskolla ovat hekin tulleet tutuiksi.

Todella etuoikeutetuksi tunnen itseni, kun on ollut mahdollista käydä haastattelemassa ikääntyviä meri-

maskulaisia menneistä vuosikymmenistä liittyen Myötätuulta-lehden juttujen kirjoittamiseen.

Talojen nimet, tapahtumat, koulut, tiet, kaupat, rannat, laiturit, lossit, höyrylaivat ja kylän persoonat värittävät ympäristöä, tuovat merkitystä ja ansaitsevat arvostusta. Aivan upeita kohtaamisia, viehättäviä persoonia, elämäkokemusta - ja jälleen uusia näkymiä merimaskulaiseen maisemaan minulle, täällä vain vasta vähän aikaa asuneelle merimaskulaiselle.

Eilinenkin on historiaa. Kotiseutua harrastetaan luomalla myös uusia muistoja ja muisteltavaa. Merimasku-Seura on mukana järjestämässä vuosittain noin kymmentä eri tapahtumaa, joista on jäänyt ja jää jälki. Merimaskulaisuus on tärkeää Naantalissa.

*Majja-Leena Tuomi
puheenjohtaja
Merimasku-Seura ry*

Tule mukaan!

Merimasku-Seura ry on kyläyhdistys, jonka toiminnan tarkoituksena on kylän elinympäristön parantaminen ja viihtyvyyden ja Merimasku-tietouden lisääminen.

Seura on merimaskulaisten etujärjestö, joka

- ylläpitää Kollolan kotiseututaloa
- järjestää kesäteatteriesityksiä, näyttelyitä, talkoita, juhlatilaisuuksia ja esitelmiä
- julkaisee Myötätuulta Merimaskussa -aikakausilehteä
- on yhteistyössä Naantalın kaupungin ja muiden merimaskulaisten ja naantalilaisien yhdistysten kanssa ja
- tekee aloitteita ja esityksiä ja antaa lausuntoja viranomaisille.

Seura saa toimintaansa varten varoja

- jäsenmaksuista
- kesäkahvilasta
- Merimasku-tuotteiden myynnistä ja
- kesäteatterin tuotoista ja kaupungin avustuksista.

Merimasku-Seuran jäsenenä olet tukemassa merimaskulaista kotiseututyötä. Myötätuulta-lehti jaetaan kaikkiin koteihin Merimaskussa ja muualla asuville seuran jäsenille lehti lähetetään.

maikku.tuomi@gmail.com
0400 827 295

erkki.kalevi.rantala@gmail.com
0400 899 808

www.merimasku.fi

Tervetuloa Kollolaan!

Merimaskulainen Hilma Stauffer palvelee asiakkaita heinäkuussa Kollolan kotiseututalolla.

Hilma on Maijamäen koulun ysiluokkalainen ja harrastaa balettia ja lukemista.

Merimasku-Seuran hallitus 2023

Rantala Erkki, sihteeri
Lankinen Juha
Palmgren Anne-Maj
Tuomi Maija-Leena, pj.
Palomäki Tarja
Roiha Kaija
Heikkilä Hilikka
Ranki Vesa
de Nier Sari (ei kuvassa)

Liity Merimasku-Seuran jäseneksi:

1) Maksa 15 € jäsenmaksu seuran tilille FI62 5265 0440 0039 28 viitenumero 20242

2) Ilmoita yhteystietosi sähköpostitse merimaskuseura@merimasku.fi tai soita 0400 822 988 (Sari)

Jos haluat osallistua toimintaan, lähetä meille sähköpostia tai ota yhteyttä johonkin seuran hallituksen jäseneseen.

Tapahtumia 2024

Huhtikuu

Vuosikokous 15.4.

Toukokuu

Kollolassa tapahtuu:

- Kummiluokan retki
- Ikkunaremontin katselmus
- Talkoot
- Teatterin väki harjoittelee Korppuja ja kuivakukkia Kollolassa

Kesäkuu

Teatterin näytökset 5.-19.6.

Suvilystit 15.6.

Heinäkuu

Kollolassa tapahtuu:

- Avoimna 3.-31.7. ke-su klo 12-16
  - Lauantaisin kirpputori
  - Kesänäyttely
  - Yhteislaulutilaisuus 28.7.
- Teatterimatka Paimioon 21.7.

Elokuu

Harrasteilta 15.8.

Syyskuu

Sadonkorjuumarkkinat 7.9.

Opastettu kyläkävely

Lokakuu

Muisteluilta

Merimasku-tunti kummiluokalle

Marraskuu

Joulukalenteri kummiluokalle

Joulu saapuu 23.11.

Joulukuu

Jouluseimi Kollolassa

Kolumni

Fengshui, potkukelkka ja hot dog

Kolme päivää lähes täydellisessä luonnon hiljaisuudessa. Lähin katuvalo neljän kilometrin päässä. Aamun valjetessa tuli takkaan ja iltahetki puusaunan pehmeässä lämmössä, kotona Merimaskussa, Otavan saaren rannalla.

Muutama täydellisen rauhoittumisen päivä oli tarpeen, sillä vietin edeltävän viikon lähes kahdeksan miljoonan asukkaan kaupungissa ja katselin aamuisin vilisevää elämää rakennuksen 21. kerroksen ikkunasta. Päivällä kuljin markkinatorien tungoksessa ja kiipesin vihoviimeisiltä romuilta näyttävien pikkubussien kyytiin. Iltaisin nostelin ruokaa syömäpuikoilla suuhuni jossain kaupungin 20 000 ravintolasta.

Hongkongilaiset, kuten suuri osa muistakin kiinalaisista, uskovat Fengshuiin oppeihin luonnossa virtaavasta elämänvoimasta, qi'stä, joka vaikuttaa ihmisten hyvinvointiin ja menestykseen ja jonka vapaata virtaamista pyritään monin keinoin parantamaan. Fengshuissa tavoitellaan sopusointua ihmisen ja hänen oman lähiympäristönsä kanssa. Päämääränä on luoda ihmisen hyvinvointia, onnea ja menestystä edistävä rakennettu ympä-

ristö. Feng tarkoittaa 'tuulta' ja shui 'vettä'. Yhdessä nämä muodostavat ilmiön, joka kulkee ja virtaa ilman kiinteää muotoa.

Enpäs tiedä, miten ihminen pääsee sopusointuun ympäröivien tuhansien pilvenpiirtäjien kanssa, kun samaa sopusointua jakaa kahdeksan miljoonaa muuta ihmistä melkoisen pienellä alueella. Ääntä ja ahtautta on paljon, autot ja ihmiset täyttävät kadut ja kujat.

Kolme hiljaista päivää tuulen suhinaa ja lumen putoamista kotona kuunneltuani varmistuin, että Merimaskun Fengshui on erinomaisen hyvä. Saariston vapaana virtaava elämänvoima tarjoaa hyvinvointia. Täällä ihminen tuntee olevansa sopusoinnussa ympäröivän luonnon kanssa.

2000 vuotta vanhat taolaiset opit eivät ehkä ole Merimaskun rannoille ja pelloille tietään löytäneet, mutta uskon, että me saariston asukkaat osaamme ihan luonnostamme asettua hyvien virtaavien elämänvoimien reiteille ja löytää oman hyvinvointimme lähteen metsäpoluilta ja rannoiltamme.

Täällä ei tarvitse matkustaa hissillä kahtakymmentä kerrosta koskettakseen maan kamaraa eikä

tehdä valintaa kymmenien tuhansien ravintoloiden välillä. Yhdellä askeleella astun ulos ovesta hangelle, jonka pakkaneen on jäädyttänyt rapeaksi. Otan potkukelkkani ja käytän osan päivän valoisasta ajasta liukumiseen hiekoittamattomilla maaseudun pikkuteillä. Viereisellä pellolla kolme peuraa etsii lumen alta syötävää. Ravintolavalikoima on näillä kylillä varsinkin talvella rajallinen, mutta lauantaina syön jälleen talvisen Merimaskun parhaan hot dogin Rantamakasiinin terassilla ja kannustan reippaita avantouimareita pulahtamaan Merimaskun salmen virkistävään veteen. Siinä sitä on paikkakunnan parasta Fengshuita, virtaavaa elämänvoimaa.

Anne Pentti, tietokirjailija

Terveisiä Naantalista

Tätä kirjoittaessani on vuosi juuri vaihtunut vuoteen 2024. Pakkasta mittarissa noin -20 astetta. Ollaan saatu viettää upeita talvikelejä jo marraskuusta alkaen. Ladut ja luiselubaanat ovat olleet kuntalaisten käytössä pitkään ja kelit suosivat jatkossakin talviurheilun ystäviä. Yhtenä hienona asiana on myös Rantamakasiinin jo suosioon nousut avantouintipaikka ja Naantalin vaakunasta otetun kruunun mallinen avanto, hienoja asioita kaikille Naantalilaisille.

Nyt on aika kääntää katseet eteenpäin. Ehkä isoimpana ja mielenkiintoisimpana tapahtumana on presidentinvaalit. On hienoa nähdä saiko oma ehdokas kannatusta. Tässä kohtaa haluan kiittää herrasavallan presidentti Sauli Niinistöä sekä tohtori Jenni Haukiota upeasta yhteistyöstä Naantalin ja naantalilaisten kanssa. Presidenttipari on jättänyt suuren jäljen myös Naantalin historiaan viettämällä Kultarannassa useat kesät ja osallistumalla useisiin tapahtumiin Naantalin alueella. Otetaan uusi presidentti ilolla vastaan ja toivotetaan tervetulleeksi Naantalin Kultarantaan viettämään upeita aikoja meidän naantalilaisten parissa.

Naantali kasvaa maltillisesti monella tavalla, niin väkiluvun kuin palveluidenkin osalta. Yksi virstan-

pylväs saavutettiin viimevuoden loppupuolella, kun saavutimme 20 000 asukkaan rajan. Olemme pystyneet kasvamaan niin, ettei kenenkään palveluita jouduttu tinkimään, kaikille on löytynyt paikka päiväkoteihin sekä kouluihin. On hienoa, että Naantali koetaan paikana, johon muutetaan, ja kun katsotaan mitä meillä täällä Naantalissa on, ei se mikään ihme olekaan.

Huomaamatta on tapahtunut paljon, viimevuonna valmistui Luonnonmaan uusi perhetalo, jossa on päiväkotit sekä koulutoimintaa upeine pihoineen ja liikuntatiloineen. Samalla Luonnonmaalle saatiin lisää palveluita, kauppa ja bensa-asema. Muutama kerrostalo rakentui ja rakentuu edelleen keskustan alueelle. Lietsalaan valmistui uusi kahvila ja uusi kauppa. Näin parantuivat palvelut myös toisella puolella Naantalia.

Myös tänä vuonna nosturit pyörivät Naantalin alueella ahkerasti. Tulemme saamaan lisää asuntoja ja Luonnonmaalle onkin jo rakentamassa muutamia kerrostaloja sekä toivottavasti mahdollisimman pian nähtäisiin siellä myös uuden palvelutalon rakentamisen aloittaminen. Keskustan alueen kerrostalot valmistuvat ja Ukko-Pekka on saamassa uutta kaupan paikkaa ja muutamia muitakin palveluita on nousemassa

Naantalin alueelle.

En mene syvälle Naantalin talouteen tai päätöksentekoon tässä kirjoituksessa, mutta sanon sen, että Naantali voi hyvin ja meillä on hyvät lähtökohdat säilyttää palvelutaso erittäin korkealla, näin ei tosiaankaan ole joka paikassa. Musta laatikko eli kaupungintalo toimii erittäin hyvin ja siellä tehdään virkamiesten valmistelusta hyviä asioita kaikkien meidän naantalilaisten eteen, ja me päättäjät teemme kaikkemme, että pystymme pitämään Naantalin aina kaikilla mittareilla mitattuna koko valtakunnan kärkikastissa, ellei jopa ykkösenä.

Positiivista vuotta 2024 kaikille!

*Toni Forsblom,
kaupunginhallituksen
puheenjohtaja*

2023 lossivahdit, Anne ja Jukka Linja

Tämän pariskunnan löytää todennäköisesti vuodesta toiseen helmikuusta juhannukseen asti Merimaskun teatterista. Mikäli käynnissä eivät ole teatterin treenit tai näytökset, rakentaa Jukka lavasteita, roudaa tavaraa, nikkaroi, ja yhdessä heiltä onnistuvat mahdottomiltakin kuulostavien tarpeiston haasteiden toteutukset. Kun Tankki täyteen -näytelmän puhelinkopista puuttui puhelin, Anne ja Jukka sen kehittivät kenkälaatikosta, bakeliittipuhelimen luurista ja valintakiekosta sekä taikinakoukusta!

Jukka on näytellyt lähes joka vuosi Merimaskun teatterissa sen perustamisesta lähtien. Ensimmäisen kerran hän lupautui mukaan, kun päiväunet keskeytyivät eräänä sunnuntaina puhelimen pirinään ja teatteriin etsittiin miesnäyttelijää. Siitä lähti myös Annen puvustajan ura teatterilla, kun Jukan rooliasu oli ikänsä ommelleen Annen käsialaa. Anne on puvustanut teatterilla joka vuosi. Kollolan jouluseimen aasi on sekin Annen taidonnäyte. Annelta onnistuu omien sanojensa mukaan

”yleinen pomotus”, kuiskaajan hommat ja onpa hän kerran ohjannutkin erään toisen ”valeohjaajan” kanssa Kahden akan loukussa -näytelmän.

Jukalle kaikki roolit ovat olleet mieluisia ja joinain vuosina on rooleja ollut useampikin samassa näytelmässä. Vain naista ja ensirakastajaa hän ei ole päässyt vielä näyttelemään! Mieluisin rooli on ollut Otavasta itään -näytelmän kalastaja Reijo Kettusen rooli. Vuorosanojen opettelu ja roolin uskottavuuden kehittäminen vie paljon aikaa, mutta lopputulos ja tyytyväinen yleisö palkitsevat, ja yhdessä tekeminen hauska porukassa houkuttelee jaksamaan vuodesta toiseen.

Anne ja Jukka ovat asuneet Merimaskussa neljäkymmentä vuotta. Anne on ollut Merimaskun kunnanhallituksessa 20 vuotta aina kuntaliitokseen asti ja myös paikallisen pankin hallinnossa. ”Tämä on ollut ihanteellinen paikka kasvat-
taa lapset pienessä, turvallisessa yhteisössä” pariskunta toteaa. Perheen yhteinen harrastus oli aikoinaan samba. Merimaskun sam-

Anne ja Jukka Linja.

bakoulussa Unidos da Praiassa oli parhaimmillaan jäseniä kuutisenkymmentä, mikä oli suhteessa väkilukuun enemmän sambaajia kuin Riossa! Silloinkin Linjat olivat järjestelemässä asioita, tekemässä pukuja, päähineitä ja rekvisiittaa. Niitä löytyy laatikoittain edelleen Linjojen autotallista. Samalla uut-
teruudella Linjat tekevät nyt Merimaskua tunnetuksi puuhaamalla teatterissa, joka toimiakseen tulevaisuudessa, tarvitsee riveihinsä lisää miesnäyttelijöitä kuin myös muita innokkaita teatterin tekijöitä.

Viestinnän moniosaaja

Meiltä saat apua

- kun haluat julkaista kirjan, lehden tai raportin
- kun tarvitset esitteitä, lehti-ilmoituksia, mainoksia, brändi- tai messutuotteita
- kun tarvitset valokuvaajaa tai videtuotantoa
- digimedian suunnitteluun ja hallintaan.

Asiantuntijamme ovat käytettävissä myös projektinhallinnan tukemisessa sekä työn ja toimintatapojen kehittämisessä.

Kysy lisää: Reima Orvasto, 040 556 6175, reima@grafiro.fi, Tärkkisten rantatie 2, Merimasku

GRAFIRO OY
IDEAT LENTOON

www.grafiro.fi

Kun olen aikuinen

Merimasku-Seuran kummiluokan oppilaiden toiveita ja haaveita syksyllä 2023

...toivon, että olen rikas ja hyväkuntoinen. Minä haluaisin olla maailmalla paras motocrossaaja. Toivoisin että Merimaskuun tulisi kauppa ja Superpark. Haluaisin asua Helsingissä isossa omakotitalossa. (Leo)

...toivon, että olisin ringeten maajoukkupelaaja. Haaveilen, että olisin kosmetologi. Haluaisin asua Saksassa, Vehmaalla tai Turussa. Merimasku on jo täydellinen. Haluaisin maailman rauhaa. (Ottilia)

...haaveilen parturi/kampaajan työstä. Haluaisin asua Merimaskussa tai jossain kivassa paikassa. Haluaisin että Merimaskussa olisi kauppa. Toiveammattini on kahvilan työntekijä tai parturi/kampaaja. (Ada-Lina H)

... toivon, että olisin Auton myyjä. Toivon että Merimaskussa olisi enemmän peltoja. Ja maailmanlaajuisia toiveita on, että sotia ei olisi eikä tulisi. (Eemeli)

... toivon, että olen rikas. Haaveilen pääseväni ammattilaislibandyssa maalivahdiksi. (Matias)

...toivon, että saisin kivan kämpän. Haaveilen jalkapallon pelaajan ammatista aikuisena. Toivoisin että Merimaskuun tulisi kauppa ja Superparkki. Toivoisin että sodat lopetettaisiin kokonaan ja että maailmaa ei roskattaisi. (Juho)

Haaveilen näyttelijän urasta. Haluaisin asua Norjassa. Toivon, että Merimaskussa olisi enemmän maatiloja ja teattereita. Toivoisin, että kaikkialla maailmassa olisi tasa-arvo ja rauha. (Mette)

... toivon, että pääsisin Suomen yleisur-

heilun maajoukkueeseen. Haluaisin asua aikuisena Merimaskussa. Merimasku on jo mielestäni täydellinen. Haluaisin omistaa kaksi koira ja koalan. (Jade M.)

...toivon, että minusta tulee kuuluisa. Minä haluaisin olla ammatiltani näyttelijä. Haluaisin että Merimaskussa olisi ainakin yksi kauppa ja jotain muuta. Minä haluaisin varmaan asua Naantalin keskustassa tai jossain ulkomailla missä on aina lämmin. (Fanny)

...toivon, että minusta tulee ringeten MM-pelaaja. Ammatti, josta haaveilen, on olla jonkun ringettejoukkueen valmentaja. Haluaisin ehkä asua isona Helsingissä. Toivoisin, että Merimasku olisi vähän isompi. (Sara)

Haaveilen kampaajan ammatista. Haluaisin asua Amerikassa. Haaveilen että Merimaskussa olisi kauppvoja. Toivon että minulla olisi paljon eläimiä. Toivoisin että maassa ei olisi yhtään köyhiä ja sotia. (Sofia)

... minusta tulee ammattijalkapalloilija. Haluaisin asua Espanjassa Barcelonassa. Haluaisin että Merimaskussa olisi kauppakeskus. Maailmanlaajuinen toive olisi, että tapaisin Lionel Messin. (Oliver)

... toivon että olen rikas. Haaveilen jalkapalloammatista. Toivoisin että Merimaskussa olisi uimahalli. (Valde R.)

...toivon, että minusta tulee lääkäri tai poliisi. Ammatti, josta haaveilen, on olla lääkäri tai poliisi. Haluaisin ehkä asua isona Helsingissä. Toivoisin että Merimasku olisi isompi. (Miida)

... toivon että minusta tulee kuuluisa. Haaveilen tulevani jääkiekon pelaajaksi. Toivoisin että Merimasku olisi suurkaupunki. (Noel)

... toivon, että olisin kosmetologi. Haluaisin asua Mietoississa tai Turussa. Merimasku on aina ollut täydellinen. Minun maailmanlaajuinen toiveeni olisi joskus lentää Espanjaan. (Ada R.)

Haaveilen, että olisin kuuluisa kahden kaverini kanssa. Haluaisin asua Amerikassa. Haaveilen vuorikiipeilijän ammatista. Toivoisin, että Merimaskussa ei olisi käärmaitä. Toivoisin, että kukaan ei olisi köyhä enää ikinä. (Vera)

...haaveilen, että minusta tulee jalkapallon pelaaja. Haluaisin asua Suomessa, Naantalissa. Merimasku on hyvä kylä, mutta ei ole kauppaa. Haluan, että maailmaan tulee rauha. (Pavlo)

...toivon, että minusta tulee joku vaikuttava henkilö ja että voisin parantaa maailmaa. Toivoisin myös, että minusta tulisi ringeten MM-pelaaja. Haluaisin että Merimasku olisi vähän isompi ja siellä voisi olla kauppa. Haluaisin ehkä asua jossain ulkomailla missä on lämmintä tai Naantalissa. (Matilda)

PITOPALVELU JJ DE NIER FOOD EXPERIENCE

www.jjdenierfood.com

040 485 7717

KALASTUSPALVELUT Jani Ollikainen

Kalastusopas - Fishing guide
Tel. +358 45 126 9334

jani@buster.fish

Yamaha Pro Fishing Team

www.facebook.com/pg/kalastuspalvelut

Suutariesteri

Henrikinkatu 2, Naantali
Puh. 050 525 0052
suutariesteri@gmail.com

www.suutariesteri.fi

Mökkitalkkari Jorma

Mökin ja kodin talonmiespalvelut

- Tarkastuskäynnit
- Nurmikon leikkuu
- Pienet remontit
- yms. mihin mökilläsi tai kotonasi tarvitset apua

mokkitalkkari.jorma@gmail.com
puh. 0500 791 017

Lelle (vas.), Eki, Make ja Lessu eli Piia Hinnerichsen, Arto Kultanen, Jukka Linja ja Tanja Sirén Kutupuuhia Kalajärvellä -näytelmässä kesällä 2023. Kuva: Anne Linja.

Mies, älä epäröi – astu teatterin lavalle!

Vaikka yhteiskunnassa sukupuolirollit hämärtyvät, harrastajateattereihin kaivataan mukaan miehiä. Kaikille innokkaille teatterin tekijöille löytyy rooli tai tehtävä, mutta miespula on ongelma ja vaikuttaa myös näytelmän valitsemiseen.

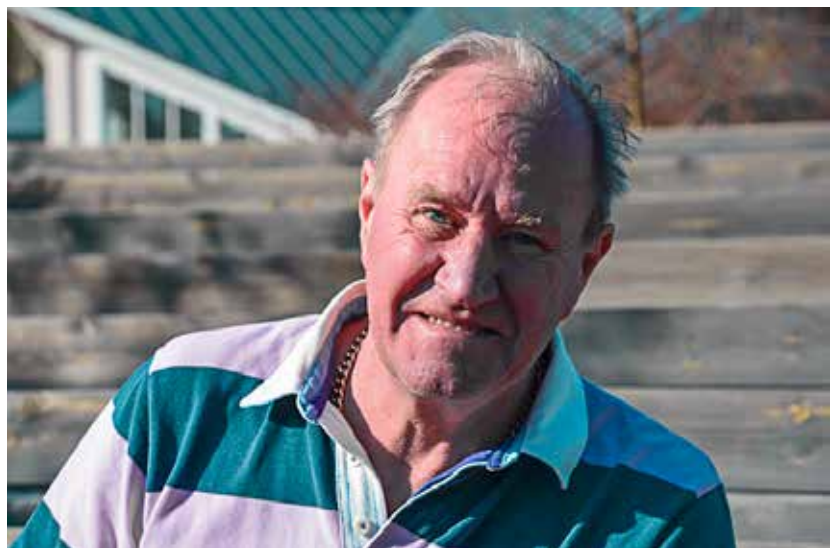
Miesroolien muuttaminen naisrooleiksi ei ole välttämättä helppoa tai edes mahdollistakaan ja se, että nainen näyttelee miestä ei jostain syystä osoittaudu niin hauskaksi kuin että mies näyttelee naisen roolissa. Mies harrastajateatterin lavalla on siis harvinaisuus; uhanalainen laji suorastaan.

Arto Kultanen kertoo mietti-neensä pitkään kesäteatterissa näyt-telemistä. Haaveesta tulikin totta viisi vuotta sitten, kun Merimaskussa aloi-tettiin Rollaattorikapinan harjoittelu. Arto näytteli Veikkaa, vanhainkodin asukasta. Kokemus näyttelemisestä täytti odotukset moninkertaisesti. Kesällä 2023 viiden vuoden tauon jälkeen Arto lupautui toistamiseen tekemään melko suuren miesroolin, kun Kutupuuhia Kalajärvellä valittiin kesän näytelmäksi. Mies-rooleja oli alun perin kolme ja yksi niistä muutettiin naisrooliksi. Herra Rahkeisesta tulikin rouva, hieman

miesmäinen tosin.

Arton mielestä mitään kokemusta näyttelemisestä ei tarvita, jotta teatterin tekemiseen voi lähteä mukaan. Hän kannustaa kaikkia vähänkin näyttelemisestä innostuneita roh-

kaistumaan ja ylittämään näyttämön kynnyksen, koska homma on ”helk-karin hauskaa”. Aikaa vievää se on totta kai ja työlästäkin, jos rooli on vähänkään suurempi, niin kuin Arton näyttelämä Ekin rooli viime kesänä.

Arto Kultanen näytteli Kutupuuhia Kalajärvellä -näytelmässä Ekin roolin. Vain kaksi miesnäyttelijää saatiin mukaan. Kuva: Anne Linja.

Harjoitukset alkavat sisätiloissa tammi-helmikuun tienoilla aluksi kerran viikossa. Kevään edetessä tahti kiihtyy ja toukokuulla harjoituksia on noin kolme kertaa viikossa. Lähempänä ensi-iltaa vieläkin useammin. Merimaskun teatterin ensi-ilta ajoittuu aina kesäkuun alkuun, ja urakka on ohi juhannukseen mennessä.

Hahmon rakentaminen palkitsee pikkuhiljaa ja muuttuu puuhan edetessä aina vain hausemmaksi. Yhteishenki lavasteiden takana on lopulta vailla vertaa. Näyttämöllä opitaan vastaamaan vastaanäyttelijän ilmeisiin ja eleisiin ja autetaan kaveria yli pahimpien unohdusten

yleisön sitä huomaamatta. Arton mielestä hauskin homma on juuri oman roolihahmon rakentaminen, ryhmässä tekeminen ja esitysten koittaessa yleisön mukaan saaminen. Itseluottamus kasvaa, kun huomaa pärjäävänsä. Unohduksia sattuu, mutta ei koskaan toista kertaa samassa kohtaa.

Arton unelmarooli on jokin komedian hauska heppu. Huumori ja nauru sopivat kesäteatteriin hänen mielestään parhaiten ja sellaista useimmat teatteriin tulevat odottavatkin.

Vaikeinta teatterin tekemisessä Artonkin mielestä on olla näyttämöllä

tekemättä mitään, kun jotkut muut näyttelevät kohtauksen ytimessä.

Merimaskun teatteri hakee näyttelijän vaikka kotiovelta; ainakin miesnäyttelijän silloin, kun miehiä ei tunnu löytyvän mistään. Näin kävi Artollekin. Tulevana kesänä on tarjolla jälleen mahdollisuuksia loikata teatterin tekemisen antoisaan maailmaan. Mies: Älä epäröi, vaan astu teatterin lavalle! Toivotamme tietysti naisetkin tervetulleiksi. Kulissien taakse voi tulla kurkistamaan myös auttamalla, vaikka lipunmyynnissä tai teatterin kahviossa.

MAAILMANENSI-ILTA

Korppuja ja kuivakukkia

Merimaskun teatterissa 5. kesäkuuta

Mikä neuvoksi, kun valmista näytelmää ei löydy; liikaa miesrooleja, omituista huumoria, rumaa kieltä ja lopuksi melko varmasti häät? Näytelmä pitää silloin keksiä itse.

Korppuja ja kuivakukkia on kirjoitettu tietäen miltei kaikki mukaan tulevat näyttelijät, joidenkin toteutumattomat unelmaroolit, laulunlahjat, tanssitaidot, pukuvarastomme aarteet, tarpeiston omituisuudet ja lavasteiden mahdollisuudet.

Näyttämöllä avautuu tapahtumapaikaksi Keskuskatu kivijalkakauppoineen. Asiakkaat ovat häipyneet kauppakeskukseen ja yrittäjien tulevaisuus näyttää toivottomalta. Kaikki keinot otetaan käyttöön ja kekseliäisyyttä riittää, kun asiakkaita houkutellaan takaisin.

Näytelmä sijoittuu vuoteen 2000. Keskuskadun ongelmat ovat edelleen ajankohtaisia - aivan lähellä.

Tervetuloa viihtymään - vaikka koko perhe - Merimaskun teatterin näytöksiin 5.-19.6. Kollolassa Taattisjärventie 22. Liput ideaticket.fi, puh. 050 337 1420.

Maikku Tuomi
käsikirjoittaja
ohjaaja

5.-19.6.2024

www.merimaskunteatteri.fi

Kirjosiepon laulussa voi kuulla säkeet: "Tule, tule Viipuriin, Viipuriin..."

"Tule, tule Viipuriin, Viipuriin..."

Joulukuun harmaana päivänä kuljin lenkilläni koirien kanssa Merimaskun Apajan puutarhan läpi. Keli oli kerrassaan apea, sumuinen ja harmaa. Maassa lunta ja salmi osittain jäässä. Kun sulassa ui noin 150 isokoskeloa, harmaa sai väriä, ilo pulppusi mieleeni ja tuumin, voiko kauniimpaa hetkeä olla. Lintujen vaaleat vatsat hohtivat harmaan keskellä ja niiden hiljainen jutustelu kuului selvästi. Sitä on lintuharrastus minulle ja meille: luonnossa kulkemista, oleilua, ihailua ja kunnioitusta.

Lintuharrastus on peräisin lapsuudestani. Kasvoin pienellä maalaiskoululla, jossa tekeminen oli mielikuvituksen varassa. Koulun aidan takaa alkoi metsä, jossa seikkailin sisareni Marikin ja vapaana käyskentelevän naapurin hevosen, Veikko-Pojan kanssa. Siellä opin seuraamaan lintujen käytöstä ja sen perusteella tiesin tarkkaan mm. hömötiaisten keväiset pesäpaikat koivupökökelöissä. Opin ketteräksi kiipeilijäksi, kun täytyi päästä kurkistamaan räkättirastaiden pesiin. Isä soitti magnetofonikelalta paitsi

klassista musiikkia niin myös lintujen ääniä, näytti munakokoelmaansa ja vastasi Marikin ja minun mielessä liikkuviin kysymyksiin tähdistä, luonnosta ja linnuista. "Kaupungin koulussa" biologian opettaja ilahtui, kun havaitsi, ettei pystynyt soittamaan linnun laulua, jota en tunnista. Koulun pojat pilkkasivat taitoani. Edelleen harmittelen, että nykyisin hyvin tunnettu lintutaitaja Pertti Koskimies kävi naapurikoulua.

Juha Laaksonen sanoi joulun alla Luontoradiossa, että lähes jokainen mummo, jolla on pihallaan linturuokinta, sanoo itseään lintuharrastajaksi. Myös BirdLifen sivuilla kerrotaan, että Suomessa on satoja tuhansia lintuharrastajia ja saman verran erilaisia oikeita lintuharrastuksen tapoja. Mikä sitten on lintuharrastuksen mummulottuvuuden toinen ääripää? Usein taitavia lintuharrastajia kutsutaan ornitologeiksi, vaikka harva heistä on varsinainen lintutieteilijä, ornitologi. Ornitologia sisältyy mm. Helsingin, Jyväskylän, Turun, Itä-Suomen ja Oulun yliopiston tarjoamiin biologian opintoihin. Näissä yliopistoissa

tehdään lintutiedettä tutkimalla ja luokittelemalla monin tavoin lintujen elintapoja, laulua, rakennetta ja montaa muuta asiaa.

Minä ohjauduin liikuntatieteilijäksi ja luonnossa kulkijaksi. Nautin, kun kulkiessani olen osa metsän, järven, meren elämää ja tiedän, ketkä reitilläni ovat ja viestittelevät. Saatan morjestella tinttejä, rastaita ja kehua polun varren konsertoijan vivahteikasta laulua. Katselen lintuja piharuokinnalla, metsälenkeillä, lintutorneissa, muuttoreittien kallioilla, veneretkillämme, lasken ja ilmoitan Tiiraan ja Atlakseen mökkisaaren pesinnät, osallistun "tunnista 100 lintulajia" -haasteeseen ja kirjaan vuosikymmeniä ylläpitämäni havaintovihkoon elämän- ja vuosipinnojen ohelle juttujani ja esimerkiksi toukokuun vastapainoksi marraskuussa havaitsemani lintulajit. Havainnot elävöittävät ja rikastavat myös lähes jokaista retkeämme, lähimetsässä, Suomessa tai ulkomailla.

Koen tärkeäksi kuulua myös tuohon "mummo"-kategoriaan. Kolmivuotiaat lasten lapset tyk-

käyvät katsella pikkukiikareillaan pihalla piipahtavia lintuja ja tuntevat monet lajit ja laulut. Erityisen iloinen olen, kun voin jatkaa 1900-luvun alkupuolella syntyneiltä isovanhemmiltani kuulemiani oppeja heille. Esimerkiksi, kirjosiippo laulaa minulle aina Viipurista kotoisin olleen mummini sanoin ja sävelin: "Tule, Tule Viipuriin, Viipuriin!". Ehkä aikojen päästä kirjosiipon kutsu soi myös lastenlasteni mielissä, vaikka tarinat Viipurista vaihtuvat.

Tässä jutussa oli kai tarkoitus innostaa harrastuksen pariin. Tässä muutamia juttuja ja vinkkejä alkuun pääsemiseksi:

1. **Merimaskussa luonto on ympärillämme ja harrastus alkaa ulko-ovelta, jopa ikkunasta.** Harrastuksen voi kytkeä mihin tahansa ulkoiluun tai retkeen. Retkikohteita voi kysellä vaikka Saaristo-Naantalin luonto-opas -Facebookryhmästä (ks. linkkivinkit).
2. **Porukassa pääsee alkuun ja on kivaa: kannattaa rohkeasti osallistua "Tunnista 100-lintulajia" -haasteeseen, vaikka tunnistaisi vain variksen.** Ryhmän Facebooksivuilla voi pyytää apua tunnistuksessa ja kysyä linnuista mieltä askar-

ruttavia asioita. Vastaamassa on taitavia lintuharrastajia, niitä ornitologejaakin.

3. **Kivoja ovat myös Turun Lintutieteellisen Yhdistyksen tapahtumat, esimerkiksi:**
  - **Keväisin ja syksyisin lintutorneilla, esimerkiksi Raisiossa, järjestetään opastusta. Paikalla olevan oppaan avustuksella on helppo tutustua kulloinkin paikalla olevaan linnustoon. Jos ei ole omia välineitä, pääsee oppaiden kaukoputkien kautta kurkistelemaan lintujen yksityiskohtia niin, että lintukirjojen opastukset alkavat tuntua osuvilta.**
  - **Ruissalon lintukävelyitä järjestetään kerran kuussa. Niissäkin on asiantuntija mukana opastamassa ja paljon kavereita ihmettelemässä samoja aiheita.**
4. **Lintuharrastuksen oikeita tapoja on niin monta kuin harrastajaakin.** Harrastus joustaa elämänvaiheen, opin ja innon mukaan. Kuten missä tahansa harrastuksessa opittava ei lopu, **tässä ei tule valmiiksi, eikä parhaaksi.**

Ursula Hyrkkänen
Kuvat ja vinkit: Reima Orvasto

Kirjoja ja linkkejä:

- tietoja harrastuksesta, Turun alueen opastetuista retkistä yms. Turun Lintutieteellisen Yhdistyksen sivuilta: tly.fi
- Saaristo-Naantalin luonto-opas -keskusteluryhmä: facebook.com/groups/saaristonaantali
- kotimainen eläinten ja kasvien tunnistuspalvelu Luontoportti: luontoportti.com
- kattava valikoima lintujen äänistä: lintujen-äännet.net
- BirdLifen ajantasainen lintuhavaintosivusto: tiira.fi
- lintuharrastajien arvostama Lars Svenssonin ja Dan Zetterströmin teos *Lintuopas - Euroopan ja Välimeren alueen linnut*, sekä kirjaan perustuva mobiiliappi *Collins Bird Guide* (englanninkielinen, mutta lintujen nimet kerrotaan myös suomeksi)
- yhteistyössä Jyväskylän yliopiston ja YLE:n kanssa kehitetty tekoälyä hyödyntävä sovellus *Muuttolintujen kevät* auttaa tunnistamaan lintujen ääniä
- *Merlin*-mobiilisovellus tunnistaa linnut tekoälyn avulla kuvan tai äänen perusteella.

Joustavat työajat mahdollistavat arkipäivän aloittamisen lintutorniaamiaisella. Ursulan tähyillessä kuvaajan kahvihammasta on alkanut jo kolottaa.

Lintuharrastus on Suomessa erittäin suosittua. Tässä seurataan syysmuuttoa Raisionlahden lintutornissa syksyllä 2023. Raisionlahdella havaittiin tuona päivänä mm. 15 muuttavaa mehiläishaukkaa, yksi tundrahammi, viiksitimaliparvi ja kymmeniä muita lajeja. Tiedot: tiira.fi

Perhostelua Merimaskussa

Merimaskussa luonnon monimuotoisuus luo monelle perhoselle ainutlaatuiset elinolosuhteet.

Kevään ensimmäisinä nähdään aikuisena talvehtivia perhosia, kuten sitruunaperhonen, nokkosperhonen ja suruvaippa. Puiden latvustoissa voi nähdä tyttöperhosia, jotka usein melko runsaslukuisina lentelevät korkealla. Toukokuussa väritykseltään todella hieno auroperhonen huomataan varmasti: koiraan oranssit yläsiiven kärjet näkyvät kauas. Myös upeimmat yöperhosiksi määritellyt perhoset kuten riikinkukkokehrääjä, kirjokehrääjä ja nastakehrääjä alkavat lennellä toukokuun loppupuolella. Niihin saattaa törmätä päivälläkin. Ne tunnistaa voimakkaasta poukkoilevasta lennosta.

Sain elämäni ensimmäisen riikinkukkokehrääjän kotipihalta toukokuussa muutama vuosi sitten. Olimme harrastamassa pihalla pelejä, kun yhtäkkiä huomasin jonkun lentelevän nurmikon päällä ja pysähtyvän kasvimaan aitaan. Sitteen vaan äkkiä haavi autotallista ja onnistuin saamaan perhosen haaviini. Adrenaliini virtasi! Kymmeniä vuosia tätä piti odottaa.

Kesän hienoimpia kokemuksia

Yksi hienoimpia päiväperhosia täällä Merimaskussa on ritariperhonen. Se alkaa lentonsa kesäkuun alussa ja sitä voi nähdä kesäkuun loppuun saakka. Merimaskussa ritariperhoselle näyttää olevan myös toinen kanta, johon olen törmännyt heinäkuun lopulla ja elokuun alussa. Sen kun pääsee näkemään, tuntuu kuin olisi jossain ulkomailla.

Kuvassa oleva ritariperhonen on kasvatettu toukasta, joka löytyi Naantalın kylpylän edestä penkiltä.

Keräily harrastuksena

Oma keräilyharrastukseni oli aktiivisimmallaan nuorempana 8–15 vuoden ikäisenä. Nyt hieman vartuneempana harrastus on itsellä ja

muutamalla kaverillanikin taas aktivoitunut. Luonto avautuu taas aivan uudella tavalla perhosten kautta. Varsinkin perhosten toukkien löytäminen ja seuraaminen eri vuoden aikoina on mielenkiintoista. Joskus toukasta voi onnistua kasvattamaan hyväkuntoisen yksilön.

Harrastukseni on nykyään kuitenkin pienimuotoista. Olen koittanut kerätä omassa kotipiirissä lentäviä perhosia, vain yhden kutakin tauluksi, jota on mukava perheen nuorimmillekin esitellä oppimistarkoituksessa. Kameralla saa nykyään myös mukavia luontohetkiä helposti talteen.

Yöperhosten värien kirjo häikäisee

Useat meistä näkevät vain päivisin lentäviä perhosia. Päivällä voi kuitenkin törmätä horsmassa, sireenipensaassa tai tuoksukuusamassa lentäviin "kolibreihin". Ne ovat oikeasti perhosia, kiitäjiä, joiden taiturimaista lentoa ja ruokailua voi vain ihaila. Suomessa suurin kiitäjä on sireenikiitäjä, joiden vihreän lilaraitaisia toukkia voi löytää elokuussa.

Kuten kiitäjät monet muut, varsinkin yöllä lentävät perhoset, ovat väritykseltään ainutlaatuisia. Jos näet siilikehrääjän tai isosiilikkeen, erotat sen punaisesta ja täplikkäistä siivistä varmasti. Yksi isoimmista perhosista siniritariyökkönen on myös upea näky. Sen voit tavata lepäämässä talon seinällä tai puussa heinä-elokuussa.

Oman perhospihan tekeminen

Omilla kukka- ja pensasvalikoimalla saat omalle pihalle värikästä liikettä. Myös syöttinesteen tekeminen tai perhosvalon pihalle laittaminen tuo perhoset kotipihalle. Lisää tietoja löytyy mm. perhostukijainseuran kotisivuilta.

Luonto aukeaa uudella tavalla perhoskokemusten jälkeen. Merimasku on hyvä paikka aloittaa luonnon monimuotoisuuden seuraami-

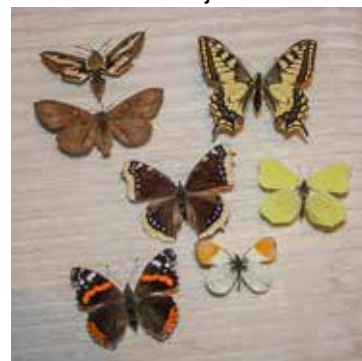
Riikinkukkokehrääjä ja Mika.

Matarakiitäjä.

Riikinkukkokehrääjä.

Vasemmalta oikealle: matarakiitäjä, ritariperhonen, mäntykehrääjä, suruvaippa, sitruunaperhonen, amiraali ja auroperhonen.

nen perhosten kautta. Ja huomaa: Suomessa perhosia on noin 2 300 erilaista. Vertailuna vaikkapa Mauritius, jossa on vain 42 eri perhoslajia.

Mika Leinonen

Barlius etsii ja tutkii

Taitaa olla yleistä, että harrastuksesta tulee työ. Minulle kävi tässä vähän toisinpäin, kun vedenalaisen paikan-nukseen keskittyvän startup-yrityksemme, UWIS Oy:n myötä päädyin sukelluskurssille.

Tiivis yhteistyö paikallisten sukeltajien ja sukelluseurojen kanssa johti innostukseen paitsi kehittää hylky-sukelluksen teknisiä menetelmiä myös osallistua toimintaan syvemmin. Liityin Nautic Club Urheilusukeltajiin. Heidän Tavi-aluksensa matkassa olen päässyt hienoilta saaristomme hylkykohteille. Onpa harrastus laajentunut myös ulkomaille.

Perustimme Barlius-nimisen tutkimusryhmän pääosin merimaskulaisin voimin. Etsimme aktiivisesti tietoa arkistoista, viistokaiutamme merenpohjaa hylkyjä etsien ja sukellamme kohteilla. Lisäksi mallinimme parhaita kohteita 3D-malleiksi fotogrammetrian keinoin. Työmme tuloksia voi käydä ihastelemassa ryhmän Facebook-sivuilla.

Ryhmämme löysi mm. Taivasalosta, Omenasaaren itäpuolelta Försöket-nimisen aluksen hylyn. Se oli raskaassa tiililastissa, kun se sai

myrskyssä vuodon ja upposi vuonna 1890. Sain kunnian olla ensimmäinen hylyllä sukeltanut ja nähdä tämän koskemattoman hylyn irtaimistoinen. Dokumentoimme hylyn huolellisesti ennen tietojen julkaisemista. Hylystä löytyy lisää tietoa tutkimusryhmän sivulla ajassa 4.10.2022.

Tämä harrastus poiki lisäksi tiiviin yhteistyön mm. Museoviraston kanssa ja se on tuonut ryhmällemme

Barlius-ryhmä on pyrkinyt tunnistaamaan havaintoja Museovirastolle, mallintanut hylkyjä ja vastavuoroisesti saanut virastolta mielenkiintoisia kohteita ja vinkkejä. Museovirasto palkitsi Barlius-ryhmän meriarkeologisesta vapaaehtoistoiminnasta Meren arkeologiaa -seminaarissa Kotkassa 30.9.2023. Kuvassa ryhmän aktiivit Ilkka Järvinen (vas.) ja merimaskulaiset Samuli Haataja ja Pertti Arvonen.

paitsi lisää tutkittavaa myös lisää intoa tuottaa tietoa. Olen nyt myös yksi hylt.net -sivuston ylläpitäjistä ja jos hylt kiinnostavat, niin kannattaa käydä tutustumassa! Försöket löytyy hylkykortista n:o 676.

Ryhmäämme kiinnostaisi kuulla lisää aluksen historiasta, mikäli tämä julkaisu tavoittaa siitä tietävän.

Epätavallista luksusta! Kirjoittaja onnistuneen sukelluksen jälkeen.

Ruukku Försöket-hylyn kannella.

3D-malli hylystä Priki Regard, Ahvenanmaa.

Kirjoittaja on Pertti Arvonen – omien sanojensa mukaan "Kaikin puolin yllätyksetön mies."

- 55-vuotias toimitusjohtaja, kaupunginvaltuutettu ja metsästyksenjohtaja
  - Merimasku-aktiivi: mm. Rannan siivoustalkoot, reimarihanke
  - perhe: vaimo, kaksi aikuista tytärtä ja koira
- Kuvat: Barlius-ryhmä

Lisätietoja:

- www.uwis.fi
- www.facebook.com/Barliuswreckdiving
- hylt.net/hylkykortti/676

Hylkyä tutkimassa. Tämän kirjoittaja oikealla.

Merimaskun maa- ja kotitalousnaiset

Yhdistys on perustettu vuonna 1934. Jäseniä on tällä hetkellä 37. Jäsenmaksu 17 €/vuosi
Johtokunnan jäsenet:

- Marjo Helelä, puheenjohtaja
- Leila Kormano, sihteeri
- Anne Fabritius
- Outi Fabritius
- Hilikka Heikkilä
- Seija Silmu

Toimintaa on syys-toukokuun välisenä aikana. Johtokunta kokoontuu aina kuukauden viimeisenä tiistaina, pl. joulukuu. Toimintaan kuuluu usein myös tuote-esittelyitä ja luennoitsijoita.

Helatorstaisin on perinteinen kasvien kierrätyspäivä Maamiesseurantalolla ja silloin myymme kasviharrastajille hernekeittoa, kahvia ja pullaa ja paikalla on myös kirpputori.

Osallistumme aina Joulun saapua Merimaskun -tapahtumaan, jossa myymme joululaatikoita ja leivonnaisia. Kesäretki järjestetään joka vuosi. Kohteina on aiemmin ollut mm. Pölkkinvuori, Kemiönsaari ja Lohjan Tytyrin kaivokset.

Ja joka kesä meillä on tietysti iloiset ikkunapesutalkoot.

Tervetuloa mukaan!

Yhdistyksen kesäretkeläiset poseeraavat Kemiössä. Puheenjohtaja Marjo Helelällä sininen muumipaita.

Sananlaskuja Varsinais-Suomesta

- Varha mylly ja myöhä kirkko, nii selkki molemmist vikkelen pois. (Turku)
- Talo ilma emänt on ku pelt ilma veräjä. (Perniö)
- Sepän pajas ja kupparisaunas kaikk asia tiäretä. (Uusikaupunki)
- Raha tyttären naitta, vaikk olis silm keskell otta. (Mynämäki)
- Olla hilja, ni saara jenes. (Muurla)
- Mitä luotolaine kirkos teke, nukku vaa ja näke unt silakoist. (Rymättylä)
- Ei miäs ikä niin täynn ol, ettei vatilist vellinki syä. (Uusikaupunki)
- Avuks kärvänenki kaalifatis. (Paimio)
- Herkui linnasakki muuteta: välist anneta leippä ja vet, välist vet ja leippä. (Kalanti)
- Hullu äijä, ku osti leiviskä leippä eikä ol kaffen böönä. (Kaarina)
- Jost saappa oo saves, ni oo jaoho saavis. (Kalanti)
- Ko ämmä kuale, on niin kon toine vantus putosis. (Nousiainen)
- Ku kaukka hakke, ni likki löyttä. (Turku)
- Kyl se talles o, ku uuninpääll o. (Piikkiö)
- Kyl sikaki se ymmärtä, et pahnos pehmi maata o. (Kalanti)
- Liha o ai luu viärest makja. (Kaarina)
- Mikäs pahan tappa, Jumal ei huol ja piru ei pirä kiirut. (Kisko)
- Mitä se isänäl kuulu, mitä torpparin pussis on. (Uskela)
- Ne on toiset miähet kun kirkos veissa ja toiset kun puski perkka. (Raisio)
- Oja o ain pare tukit, ku joki. (Mynämäki)
- Piru auttaa hätätilas ja Jumala auttaa ajan kans. (Nousiainen)
- Tianamatont raha on paljo mailmas. (Laitila)
- Vast ämm äkkäs, kon pual hamet palan ol. (Kalanti)
- Yhdest on niin pal vaeva ku yhdeksästäki. (Halikko)
- Aamusare on semmone, et jollei se lakka, sata koko päivän. (Mynämäki)
- Kun yä oike raskaast makka, ni päivä mene levätes. (Turku)
- Kaukan asiat tiäretä. (Vehmaa)
- Paremp runsas, ku naft. (Kisko)
- Kyll ain luanista, jolle hyvi ni huanoste. (Halikko)
- Ei se mikkä miäs ol, jolle sil lusika verran paska pöksyiss ol. (Kaarina)
- Pare jottan kutte mittä. (Perniö)
- Rakkaus fällyi leventtä. (Uskela)

Koonnut: Reijo Lehto

Lähteet: Kansanrunousarkisto

”Asiallisen rento seurakunta”

Otsikon yhteenvedon sanoi Kaarlo Kalliala piispantarkastuksen pää-
töskeskustelussa. Myötätuulen toi-
mittaja tapasi seurakunnan työnte-
kijät heidän viikkopalaverissaan ja
sai haastatella heitä tässä asiallisen
rennossa ilmapiirissä.

Keskustelussa ja puheenvuo-
roissa painottuu diakoniatyö, joka
täytti Suomessa juuri 150 vuotta.
Vuonna 1943 säädettiin, että jokai-
sessa seurakunnassa tulee olla dia-
koniatyöntekijä. Diakoniatyö on
auttamistyötä, jossa kohdataan eri-
tavoin vaikeuksissa olevia ihmisiä.

Kysymykset kaikille

1. Milloin ja mistä tulit?
2. Kotipaikka?
3. Harrastukset?
4. Perhe?
5. Koulutus/edellinen työ?

Ahlstrand Markku, kirkkoherra

1. 2014 Raision seurakunnasta.
2. Turku, vapaa-ajan asunto Merimaskussa.
3. Musiikki, moottoripyöräily.
4. Parisuhteessa, 3 aikuista lasta, 4 lastenlasta ja Kevin-koira.
5. Teologian maisteri. Työkoke-
musta mm Kaarinan ja Rai-
sion seurakunnissa.

Markku on Merimaskun runsaan
1200:n jäsenen seurakunnan yhdek-
säs kirkkoherra. Jäsenmäärä on
viime vuosina pysynyt jokseenkin
samana. Merimaskussa on myös
liki 1000 kesäasukasta, joista moni
on mukana toiminnassa.

– Haaveenani oli lukioajalla
ammattimuusikon ura, mutta kun
en saanut Sibelius-Akatemian pää-
sykokeissa tarpeeksi pisteitä, luin
varusmiespalveluksen aikana hyvällä

menestyksellä teologisen tiede-
kunnan pääsykokekirjat, muiste-
lee Markku ja jatkaa tyytyväisenä
– Kaksi kutsumustani, muusik-
kous ja pappeus, ovat toteutuneet
ja ne toimivat hyvässä yhteisym-
märryksessä, ja jatkaa:

– Omista työtehtävistä emme
ole mustasukkaisia ja minäkin voin
tarttua vaikka lumilapioon ja har-
jaan. Tunneimme toisemme hyvin.
Yhdessä on oltu jo kymmenkunta
vuotta, toteaa Markku, Merimas-
ku-vuosiltaan joukon nuorin.

– Meillä on luonteva ja jous-
tava työilmapiiri ja samat luotta-
mushenkilötkin ovat olleet mukana
jo kauan, seurakuntaneuvosto on
meille kuin olkapää, ei kyynärpää.

– Rippikoulussa meillä on nyt
14 nuorta. Rippikoulu järjestetään
päiväkouluna useana viikonlop-
puna. Leiriä emme resurssipulan
vuoksi pysty järjestämään, mutta
rippikoululaiset ovat tykänneet
riparista ilman leiriäkin, Markku
vakuuttaa. Avioliittoon vihkimisistä
Markulla on selkeä linja:

– Kaikki pariskunnat voidaan

kirkossa siunata ja vihkimisessä
noudatan kirkon virallista linjaa.

– Vapaaehtoiset ovat meillä tär-
keässä roolissa ja monessa mukana,
iloihsee Markku. Hunkerin leireillä
on 1970-luvulta alkaen ollut paljon
vapaaehtoisia telttaleirin vetäjinä.
Myös musiikkitoiminnassa heitä on
mukana ja kesän kirkkopäivystäjinä.
Seurakunta toimii meripartiolippu-
kunta Merimaskun Reimareiden
taustayhteisönä.

Laine Jorma, toimistosihtööri

1. 2005 keväällä
2. Turku
3. Tietokirjallisuus, erityisesti
sotahistoria
4. Puoliso
5. Merkonomi, tietojenkäsittelyn
ammattitutkinto, mekatroniik-
kamekaanikko

Jorma työskentelee keskiviikkoisin
kirkkoherran virastossa eli ”toimis-
tolla”. Maanantaista perjantaihin hän
on Naantalin seurakuntayhtymän,
mihin Merimaskun seurakuntakin
kuuluu, jäseniä varten puhelimella

Viikkopalaverissa Tiina Paavola, Markku Ahlstrand, Katja Zidbeck, Jorma Laine, Raija Mäki-Mantila ja Tiina Lustig.

tavoitettavissa. Kirkonkirjat säilytetään kassaholvissa 1800-luvun puolivälistä alkaen, vanhemmat asiakirjat ovat maakunta-arkistossa. Arkistonmuodostaja on viime vuoden heinäkuun alusta alkaen ollut seurakuntayhtymä.

- Hoidan toimitus- ja tilavau-
raukset, esityslistat, pöytäkirjat,
ICT-asiat, tiedottamisen, materi-
aalin tilaukset ja tietohallinto- ja
tietosuoja-asiat. Olen myös seu-
rakuntayhtymän Katriina-ohjel-
man pääkäyttävä, kertoo Jorma
vakuuttavaan tapaansa.

Seurakuntayhtymän vastuulla
on mm. talous, viestintä, hautaus-
maat ja kiinteistöt. Merimaskun
Seurakuntakoti on jo 40-vuo-
tias ja tarjonnut vuosikymmenten
kuluessa mahdollisuuden esteet-
tömään ja monipuoliseen toimin-
taan. Seuraava isompi kunnossa-
pitotoimenpide on näillä näkymin

kattoremontti. Kukin seurakunta
vastaa omasta varsinaisesta toimin-
nastaan mutta seurakunnan luot-
tamushenkilöitä on myös yhtymän
kirkkovaltuustossa ja -neuvostossa
sekä eri työryhmissä.

Lustig Tiina, kanttori

1. 1999 kesällä Laihialta
2. Naantali
3. Dokumenttiohjelmat, Euroo-
pan historia
4. Asun yksin
5. Musiikkipedagogi ja kirkko-
muusikko

- Näkyvin tai paremminkin kuu-
lavin tehtäväni on hoitaa jumalan-
palvelusten ja muiden kirkollisten
toimitusten musiikki. Soitan urkuja
tai pianoa ja laulan seurakunnan
kanssa.

Merimaskun kirkossa on jär-
jestetty monia erilaisia musiikilli-
sia tilaisuuksia ja kuorovierailuja.

- Yhteistyö musikaalisen kirk-
koherran kanssa on tuonut uusia
ulottuvuuksia työhöni. Varsinkin
useiden vapaaehtoisten kanssa
toteutetut Ukrainan hyväksi -kon-
sertit ovat olleet minulle ja varmasti
monille muillekin mieleenpainuvia.
Tärkeitä olivat myös kaksi viulu-
konserttia. Erityisesti Jouluyön
musiikkitilaisuus ja Kauneimmat
joululaulut kutsuivat ilahduttavan
paljon ihmisiä kirkkoon.

- Olen osa-aikaisen kanttorin
virassa. Tämä ei kuitenkaan tarkoita,
että minulla olisi paljon loppoaikaa.
Opetan myös Naantalissa opistossa
pianonsoittoa ja laulua ja johdan
kuoroja Naantalissa, Nousiaisissa
ja Turussa. Kun Tiinalta kysyy, saako
kirkossa soittaa ja laulaa mitä vaan,
on vastaus selkeä.

- Omaisten kanssa neuvot-
telen aina musiikkitoiveista. Vielä
2000-luvun alussa laulujen piti
olla selkeästi vain hengellisiä. Niistä
ajoista on tultu paljon vapaampaan
suuntaan.

Mäki-Mantila Raija, seurakuntamestari

1. 2017 Naantalista.
2. Naantali.
3. Mökkeily, ulkoilu, marjastus,
sienestys.
4. Puoliso, 2 lasta, 1 lapsenlapsi.

Raija on Merimaskun seurakunnan
"oma tuntio", vaikka virallisesti hän
on seurakuntayhtymän seurakun-
tamestari.

- Valmistelen kaikki tapahtumat
kirkossa ja vastaan turvallisuudesta.
Hoidan rakennuksia, ympäristöä ja
teknisiä laitteita, sanoo Raija, joka
on aina myös yhteydessä muihin
työntekijöihin ja omaisiin kirkolli-
sissa toimituksissa ja niitä valmis-
teltaessa.

Paavola Tiina, lapsityöntekijä

1. 2013 Tulin tänne kotoa "Paka-
namaan puolelta", kun Matti-
pappi tarjosi töitä.
2. Merimasku.
3. Koirat ja ulkoilu, koirien koulu-
tus. Minulla on neljä kultaista

Kastepuun ideoi ja valmisti Reijo Ihalin.

Nukketeatteri ILO esittää.

noutajaa.

4. Puoliso ja 3 aikuista lasta, 2 poikaa ja tytär.
5. Lastentarhan ja ammatillisten oppilaitosten opettaja ja maanviljelysteknikko.

- Teen seurakunnassa ennen muuta työtä lapsien kanssa ja olen monessa muussakin mukana, on perhekerhoja, kahvituksia ja monta muuta, kuten mm nukketeatteriesitysten ohjaaminen.

Tiina on siis myös työntekijöiden nukketeatteri ILO:n ohjaaja. Se on kolmivuotias, keppinukein toimiva teatteri. Markku tekee käsikirjoitukset Raamatun tekstien pohjalta.

- Kyllä minä niitä sitten joudun aina korjailemaan, Tiina naurattaa ja jatkaa

- Kyllä me kaikki olemme siinä mukana tasavertaisesti ja hyvässä yhteisymmärryksessä.

Zidbeck Katja, diakoni

1. Aloitin syksyllä 2013
2. Naantali
3. Luonto ja leikit lastenlasten kanssa
4. 2 aikuista poikaa, 3 lastenlasta
5. Lastensuojelu, sosionomi-diakoni
6. Isoisäni Aulis oli Merimaskun kirkkoherrana 1967-1972

- Työssäni kohtaan eri ikäisiä ihmisiä, perhekerhoissa isovanhempia, vanhempia ja heidän lapsiaan, diakoniakerhoissa ja -piireissä vartuneempaa väkeä. Meillä toimii monia piirejä, käsityöpiiri, päiväpiiri, rukouspiiri, raamattupiiri ja vanhus-tuen Merimaskun kerho Irmeli Vainion johdolla. Diakoniatyö tarjoaa hengellistä ja henkistä tukea ja pientä taloudellista apua kriisitilanteissa. Työtä tehdään jumalanpalvelusten ja hengellisen elämän hoidon kautta.

- Pidän yhteyttä seurakuntalaisiin puhelimitse ja koti- ja laitoskäynnein. Joskus saan vierailupyynnöitä omaisilta, hoitolaitoksista tai kotipalvelusta. Yleensä voimme

lähteä lyhyelläkin varoitusajalla toimittamaan vaikkapa yksityisen rukoushetken tai Herran pyhän ehtoollisen tai muuten vaan vierailun. Ihmisten kohtaaminen on hienointa työssäni, iloitsee Katja, jonka työstä puolet kuuluu diakonian toimialaan ja toinen puoli rip-pikoulu- ja lapsityöhön.

Yhteistyötahoja ovat SPR, Pelastakaa Lapset ry, Mannerheimin lastensuojeluliitto ja Naantalin kaupungin sosiaalitoimi. Diakoniatyö ei juuri tarjoa uralla etenemismahdollisuutta ja ammatti kuuluu pienipalkkaisiin.

- Mutta meillä on erityisen hyvä ja toimiva työyhteisö, joka auttaa jaksamaan ja toimii kantavana voimana. Itselleni suuri voiman lähde on rukoileva sydän ja Jeesuksen auttavat kädet. Tätä työtä ei tarvitse tehdä yksin, koska hän on aina läsnä ja johdattaa ja antaa viisautta. Näitä ajatellen ja näihin turvaten voin olla iloinen ja kiitollinen työhöni seurakunnassa, Katja vakuuttaa.

Viikkopalaverin päätteeksi

Kaikki toteavat melkein päyhteen ääneen, että hengellinen työ seurakunnassa on monipuolista ja käytännöllistä tiimityötä, jossa jokainen työntekijä on omalla tavallaan mukana, ei vain Jumalanpalveluksessa, vaan ihmisiä kohdataan monella tavalla ja monessa tilanteessa.

Uusinta uutta seurakunnassa oli viime vuonna järjestetty Lemmikkien joulu, jossa kissat, koirat ja muut pienet perheineen siunattiin joulunviettoon.

Tämän jutun otsikon toteamus sai uuden muodon, kun korona ja muut pöpöt veivät työntekijät tämän tästä vuoteen omaksi. Silloin todettiin pilke silmäkulmassa seurakunnan olleen "Sairaan rento".

Ja lukijalle lopuksi vielä Markun sanat:

- Vaikka et kirkkoon ehdi, kirkonkellojen soidessa tiedät, että kirkossa rukoillaan kaikkien merimaskulaistenkin puolesta!

Merimaskun kirkko on kirkonrakentaja Kaarle Killaisten johdolla vuonna 1726 valmistunut punamulattu paanukattoinen puukirkko. Kirkkotarhaa rajaa harvinainen hirsiaita. Kellotapuli on vuodelta 1769. Lounaiskulmassa on hirsinen porttihuone, läpikäytävä. Sankarihauta-alueen muistomerkki on suunnitellut kuvanveistäjä Vilho Aalto ja uuden hautausmaan reunassa olevan muistelukiven kuvataiteilija Antti Huovinen. Maskulinin kappeli on syysmyrskyssä veneonnettomuudessa hukkuneen lukkari Erik Johan Maskulinin (1781-1833) lisäksi noin kahdenkymmenen Maskulin- ja Wessman-suvun jäsenen viimeinen leposija. Kappeli sai messinkisen muistolaatan kesällä 2022. Hirsiaidan takana oleva ruumishuone muurattiin v. 1948 kirkkotarhan eteläpuolelle. Sen rapatussa päädyssä on iso risti. Ruumishuone on ollut käytössä ainakin vielä talvisaikaan 1990-luvun alussa.

Urut vihki piispa John Vikström 19. lokakuuta 1997. Uruissa on 13 äänikertaa, joista se kolmastoista (oboe) saatiin lahjoituksena Turusta vuonna 2001, kun Mikaelinkirkon vanhat urut purettiin. Espoolainen Urkurakentamo Veikko Virtanen rakensi urut. Ne maksoivat nykyrahassa 200 000 €, josta työn osuus oli 90%. Uruissa on yli 500 pilliä ja satoja liikkuvia osia, kaikki käsityötä ja puuta on käytetty poikkeuksellisen paljon; kaikki jalkion pillit ovat puisia samoin suuri osa sormiopilleistä. Urut painavat kolme tonnia, lehterin lattia jouduttiinkin rakentamaan uudelleen ja vahvistamaan rautapalkeilla. Soinnin ja julkisivun esikuvana on 1800-luvun lopun urkutyyli. Äänikertavalikoiman suunnittelija ja rakennustyön valvoja oli musiikin maisteri Marko Hakanpää.

Lähteet:

Visa Auvinen, kirkon historia
Marko Hakanpää, urut
Anne-Maj Palmgren, ruumishuone
Myötätuulta 23/2011, Maskulinin kappeli

Merimaskulaista kulttuurimaisemaa 1940-luvulla. Harry Kankaanpään maalaus vuodelta 1948. Kuva: John Aalto.

Kotiseututyötä Merimaskussa

"Kun Anne-Maj Palmgrén pyysi minulta juttua tai muisteluja Myötätuulta Merimaskussa -lehteen, etsin ensimmäiseksi tietokoneeni arkistoista, mitä olen mahtanut aiemmin kirjoitella. Löysin yhden tekstin vuodelta 2012. Tämä muistelu lienee ollut Seuran 20-vuotisjuhlan juhlapuheeksi tarkoitettu; ainakaan sitä ei näytä julkaistun vuoden 2012 Myötätuulta-aviisissa. Se kuitenkin herätti itsessäni lämpimiä muistoja, joten ajattelin, että voisin aloittaa tämän kirjoitukseni tuolla vanhalla puheella – toki siteeraan sitä hieman lyhennettynä. Ja koska käsillä oleva lehti ilmoitti taannoin julkaisun painopisteen siirtyneen entistä enemmän nykypäivään, lienee sopivaa muistelujen jälkeen hiukan pohtia kotiseututyön tavoitteita ja haasteita myös tämän päivän ja huomisen Merimaskussa. Mutta ensin muistellaan." (Hanna Nurminen.)

Muistoja Merimasku-Seuran perustamisen ajoilta

Aloitin varsinaisen työurani Merimaskun kunnan kulttuuri-sihteerinä vuosina 1989-1994. Tuota aikaa on mukava muistella. Silloin Merimasku oli vielä jokseenkin yhtenäinen yhteisö. Maataloudella oli keskeinen merkitys sekä työllistäjänä että koko yhteisön rakentumisen kannalta. Ihmiset tunsivat toi-

sensa, kyläiltiin ja harrastettiin yhdessä. Yhdistystoiminta oli aktiivista ja talkoovoimia riitti niin Suvilystien järjestämiseen kuin jokakeväiseen maantienvarsien siivoamiseenkin.

Erytisen haikeasti muistelen Merimaskun Kirkonkylää, jonka eloisaa idylliä rymättyläläisetkin silloin kadehtivat. Eri-ikäiset rakennukset viestivät kylän vaiheista, ja mäellä risteilevät

polut johtivat hyvin hoidetuilta pihoilta toisille. Kauempana asuvat saapuivat polkupyörillään tai saarista veneillään asioimaan kahdessa kaupassa ja postissa. Lossi kolahteli säännöllisesti salmen rantaan, ja linja-auto liikennöi useita kertoja päivässä. Kirkko oli keskellä kylää, ja kirkkomaalle kuljettiin vuosisataista hiekkapolkua menneiden sukupolvien jäljissä. Suntion soittaessa kuolinkelloja laskettiin helähdyksien määrää, jotka kertoivat poisnukkuneen

seurakuntalaisen iän. Nuorisopuolestaan kokoontui kesällä Väisteen kioskille tai "levennykselle" eli entiselle maitolaiturille.

Muutoksen merkkejä oli kuitenkin jo runsaasti huomattavissa: "Asuntoalueelle" rakennettiin yhä uusia omakotitaloja, koulu laajennettiin – ja pian myös hautausmaa sai lähiöasukkaille sopivan lisäosan. Osa kaupoista lopetti toimintaansa, ja toinen pankeista teki muuttoa Särkäsalmelle. Osuuskoupan laiturin tilalle rakennettiin vierasvenesatamaa, ja poliitikot puuhasivat siltaa Kirkonsalmeen.

Alusta asti näin kunnan kulttuuritoimen ja kotiseututyön tavoitteet yhteneväiseksi: molemmissa oli kysymys paikallisen identiteetin vahvistamisesta. Paikallisidentiteetti rakentui mielestäni toisaalta ihmisten yhteenkuuluvuuden tunteesta ja toisaalta sitä luonnehti se fyysinen ympäristö, jossa nämä ihmiset asuvat ja elävät. Molemmat olivat Merimaskussa uudistusten myötä uhattuina. Kuntaan muutti yhä lisää asukkaita, uusien ja "alkuperäisten" merimaskulaisten elämämpiirit eriytyivät. Suunnittelematon uudisrakentaminen, uudet tiet ja silta sekä piittämättömyys vanhan rakennuskannan arvoista uhkasivat kulttuurimaisemaa. Myös muutokset elinkeinorakenteessa vaikuttivat sekä yhteisöön että ympäristöön.

Aloittaessani kulttuurisihteerinä olin täynnä intoa ja suunnitelmia merimaskulaisten perinteiden säilyttämiseksi, tulokkaiden

juurruttamiseksi uudelle kotiseudulle ja kulttuurimaiseman arvojen puolustamiseksi. Kulttuuritoimen määrärahat olivat kuitenkin mitättömät, ja laman iskettyä 1990-luvun alussa ne pienenivät entisestään. Onneksi tiesin, että innostuneet ihmiset ja hyvät ideat saavat paljon aikaiseksi ilman rahaakin. Vaikka aktiivisia yhdistyksiä oli useita, kotiseutuyhdistys puuttui ja sellaista mielestäni tarvittiin. Ajatuksena oli, että tällainen yhdistys voisi kunnan työntekijää tai kulttuurilautakuntaa paremmin koota yhteen kotiseudusta, sen perinteestä ja kulttuuriympäristöstä kiinnostunutta väkeä sekä syntyperäisten merimaskulaisten että niin sanottujen sillan yli tulleiden keskuudesta. Näin perustettiin Merimasku-Seura, jossa toimessa oli keskeinen rooli silloisella kunnanjohtajalla Jaakko Oleniuksella.

Jälkeenpäin ajateltuna aloite Merimasku-Seuran perustamiseksi oli kauaskantoisin tekoni kulttuurisihteerinä. Seura on pitänyt sitkeästi yllä suurta määrää 1990-luvun alussa kunnan kulttuuritoimen käynnistämiä toimintoja. Se on pitänyt hyvää huolta Kollolasta ja järjestää siellä erilaisia tapahtumia ja näyttelyitä sekä julkaisee edelleen Myötätuulta Merimaskussa -lehteä. Se myös toimii aktiivisesti kulttuuriympäristön säilyttämisen puolesta, ja sitä työtä Merimaskussa, varsinkin Kirkonkylässä, kipeästi tarvitaan.

Kotiseututyön tavoitteista

Merimasku-Seuran tarkoituksena on sääntöjen mukaan muun muassa kotiseudun kaikinpuolinen kehittäminen paikallisten erityispiir-

teiden pohjalta, elinympäristön laadun parantaminen ja ihmisten viihtyvyyden lisääminen sekä kotiseudun kulttuurin vaaliminen ja edistäminen. Edelleen sääntöjen mukaan tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys muun muassa toimii alueensa etujärjestönä, on yhteistyössä kunnallishallinnon kanssa ja vaikuttaa päätöksentekoon, tekee aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja viranomaisille, edistää perinteiden, historian ja nykypäivän tallentamista sekä luonnon- ja kulttuuriympäristön vaalimista.

Säännöt velvoittavat. Itse näen, että juuri luonnon- ja kulttuuriympäristön vaaliminen on kotiseututyön ytimessä: siinä tiivistyvät kotiseudun erityislaadun vahvistaminen ja asukkaiden viihtyvyyden lisääminen, ja juuri kulttuurimaisemassa heijastuvat paikkakunnan historia, kulttuuri ja perinteet. Hyvin hoidettu ja kerroksinen kulttuurimaisema on asukkaiden elämänlaadun perusta ja samalla esimerkiksi maaseutumatkailun onnistumisen edellytys. Kulttuurimaiseman ominaispiirteiden säilymiseen ja sen tasapainoiseen kehitykseen kotiseutuaktiivit voivat vaikuttaa – kuten säännöissäkin todetaan – esimerkiksi lisäämällä tietoa ja ymmärrystä asukkaiden keskuudessa, mutta varsinkin vaikuttamalla asiantuntijana ja asukkaiden edustajana kaupungin hallintoon ja poliittisiin päättäjiin, kun nämä kehittävät yhteisen kotiseutumme eli meidän merimaskulaisten asuinympäristöä, sen hoitoa ja kaavoitusta.

Sisäsaariston pienipiirteinen maisema

Minkälainen sitten on merimaskulainen kulttuuriympäristö? Merimaskun kulttuurimaisema ja vanha rakennuskanta -teoksessa todetaan, että "Merimaskulle tyypillistä on sen mosaiikkimaisuus: avoimen peltomaiseman lomittuminen metsien ja kallioiden väliin, asutus- ja

Kukkivat tien- ja pellonpientareet ovat osa kulttuuriympäristöä ja samalla viimeinen turvapaikka monille ketokasveille. Ne myös tarjoavat runsaan ruokapöydän pölyttäjille.

Metsän eliöyhteisö on tehokkaasti tapettu peittämällä se asfaltilla. Musta asfaltti ja suorastaa tukalaksi se muuttuu kuumina kesäpäivinä. Herää kysymys, ketä varten?

rakennusryhmien pienimuotoisuus ja meren ja sekä saarien luomat vaihtelevat maisemat.” Itsekin olen kiinnittänyt huomioita sisäsaariston maiseman pienipiirteisyyteen: täällä ei näe avomerta eikä siintävää horisonttia, mutta meri pilkahtaa usein yllättäen mutkan takaa tai metsän läpi, ja vesistö koostuu pienistä aukoista, kapeista sunteista, lahdenpoukamista ja ruokoharjasta. Pienet pellot ja peltosaarekkeet pylvaskatajineen, peltojen ja kallionnyppylöiden välitse pujottelevat kapeat tiet ja siellä täällä mäen päällä vuosisataiset talonpoikaisrakennukset hellivät silmää. Lähimaisemaan kuuluu toki myös sisäsaariston monipuolinen elonkirjo.

Maailman muuttuminen näkyy Merimaskunkin maisemassa monin tavoin: Liikenne on lisääntynyt ja autot kasvaneet, joten teitä on suoritettu ja levennetty. Maatalouden muutosten myötä esimerkiksi laitumet ja sarkaojat ovat kadonneet ja pajupensaat ovat vallanneet pienimät peltotilkut. Avohakkuut rikko-

vat monin paikoin metsämaisemaa. Vanhoja rakennuksia on purettu ja uusia rakennettu. Valosaaste on hävittänyt tähtitaivaan.

Uusien haasteiden äärellä

Mutta miten sitten vaalia sisäsaariston omintakeista kulttuuriympäristöä muutosten keskellä? Uudisrakentamisen ja siihen liittyvän infrastruktuurin kuten teiden sijoittaminen olemassa olevan kulttuuri- ja luonnonympäristöön ja sen mittakaavaan ei ole helppo tehtävä. Nykyään, kun kaikki inhimillinen toiminta – uuden rakentaminen ennen muuta – on kovasti ylimitoitettua, pienimittakaavainen saaristoympäristö on erityisen haavoittuva. Vaatii tietoa, taitoa ja harkintaa sijoittaa liikenneympyröitä, leveitä auto- ja pyöriteitä ja tievalaistusta pienten metsäalueiden, kallioiden ja peltojen lomaan. Niin kuitenkin on, että jos haluamme säilyttää asuinympäristömme viihtyisänä,

rakentaminen on suunniteltava ihmiselle ja ympäröivälle luonnolle sopivaa mittakaavaa kunnioittaen.

Elämme juuri nyt kohtalokkaita aikoja: ilmaston kuumeneminen ja luontokato uhkaavat elämää maapallollamme. Mikäli haluamme hidastaa näitä tapahtumakulkuja, meidän on muutettava ajatteluumme perin pohjin. Ilmastonmuutoksen ja luontokadon haasteet on otettava huomioon kaikessa inhimillisessä toiminnassa eikä vähiten rakennetun ympäristön suunnittelussa. Onneksi kotoisa tavoite huolehtia merimaskulaisesta kulttuuriympäristöstä ei ole ristiriidassa mainittujen globaalien haasteiden selättämisen kanssa. Kun esimerkiksi rakennamme vähemmän teitä ja vain sellaisia rakennuksia, jotka soveltuvat pienipiirteiseen saaristomaisemaan, tarvitsemme myös vähemmän asfalttia ja betonia, joiden valmistamisessa vapautuu ilmakehään suuria määriä ilmastoa kuumentavaa hiilidioksidia. Samalla säilyy enemmän metsää ja metsän

Asfalttikenttä ei ole myöskään ihmiselle viihtyisä ympäristö, jarten tällaisia asfalttikenttiä suunnitellaan.

monipuolisia eliöyhteisöjä sekä muita elonkirjon kannalta tärkeitä luonnon- ja kulttuuriympäristöjä.

Palaan edellä esiin nostamaani Merimasku-Seuran säännöissä määriteltyyn tarkoitukseen ja keinoihin sen toteuttamiseksi:

...tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys muun muassa toimii alueensa etujärjestönä, on yhteistyössä kunnallishallinnon kanssa ja vaikuttaa päätöksentekoon, tekee aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja viranomaisille, edistää perinteiden, historian ja nykypäivän tallentamista sekä luonnon- ja kulttuuriympäristön vaalimista.

Yhdistyksen täytyy siis valppaasti seurata kaupungin päätök-

Kirjallisuus:

Kupila, Sanna – Franssila, Soilikki: Merimaskun kulttuurimaisema ja vanha rakennuskanta, Turun maakuntamuseo, Varsinais-Suomen liitto 1996.

sentekoa, erityisesti maankäytön suunnittelua ja kaavoitusta, ja mikäli näyttää siltä, että luonnon- ja kulttuuriympäristö ovat uhattuna, tuoda esiin uusia näkökulmia ja vaihtoehtoja. Kotiseututyö on haastavaa mutta tärkeitä työtä kaikkien yhteiseksi hyväksi.

Lopuksi

Olen asunut Merimaskussa yli 40 vuotta ja alusta asti rakastanut merimaskulaista maisemaa ja merimaskulaisia ihmisiä. Olen surrut meren rehevöitymistä, pöyhkeilevää rantarakentamista, lossin katoamista ja palveluiden vähenemistä. Olen vastustanut kiivaasti Kirkonsalmen siltaa, vanhojen rakennusten purkamista ja suunnittelematonta uudisrakentamista. Toisaalta ilahdun edelleen, kun tutut ja tuntemattomatkin tervehtivät iloisesti kättä heilauttamalla tiellä vastaan tullessaan. Nautin edelleen pientareiden kukkaloistosta pienillä sorateilla kävellessäni ja alati muuttuvasta lähimerestä rantakalliolla saaristomäntyjen katveessa istuessani. Keväällä sydämessä läikähtää, kun toukutyöt alkavat, ja elokuussa olen turvallinen sadonkorjuun edessä suotuisassa säässä. Ymmärrän kyllä, että muutos on väistämätöntä. Silti toivon, että tulevaisuuden Merimaskua suunnitellaan ja rakennetaan pitäen mielessä kotiseututyön tavoitteet eli kotiseudun kaikinpuolinen kehittäminen paikallisten erityispiirteiden pohjalta, elinympäristön laadun parantaminen ja ihmisten viihtyvyyden lisääminen sekä kotiseudun kulttuurin vaaliminen ja edistäminen. Tehdään se yhdessä.

*Merimaskussa syyskuussa 2023
Hanna Nurminen*

Kuva: Otto-Ville Väättäinen.

Hanna Nurminen (s.1955) on merimaskulainen eläkkeellä oleva kulttuurialan ammattilainen. Hän valmistui 1982 Helsingin yliopistosta filosofian kandidaatiksi (nyk. maisteri) pääaineenaan suomen kieli ja Merimaskuun hän muutti mentyään samana vuonna naimisiin merimaskulaisen maanviljelijän Jaakko Nurmisen (1955–2017) kanssa.

Nurminen toimi 1990-luvun alussa Merimaskun kunnan osa-aikaisena kulttuurisihteerinä, jolloin hän perusti Myötätuulta Merimaskussa -lehden sekä toimitti sen kolme ensimmäistä numeroa.

Myöhemmin Nurminen on toteuttanut erilaisia saaristokulttuuriin liittyviä hankkeita, tuottanut Volter Kilpi -kirjallisuusviikkoa Kustavissa, ollut taiteilijaresidenssin johtaja sekä toiminut jäsenenä taiteen keskustoimikunnassa ja Varsinais-Suomen taidetoimikunnassa. Koneen Säätiön hallituksen jäsen hän on ollut vuodesta 1988 ja puheenjohtaja vuodesta 2003.

Nurminen on saanut Merimasku-Seuran Vuoden lossivahti -palkinnon 2009.

Visan ja Tärkkisten Eevan yhteinen reitti

- Tulisipa pian kesä ja juhannus, miettii pieni Eeva tallustellessaan koulusta kotiin Tärkkisiin. Kotona on onneksi vastassa karjakko Elli, joka ehtii pitää seuraa Eevalle ennen iltätöittensä alkamista. Talvet ovat aina niin yksinäisiä, mutta onneksi on Elli. Isoveljestä ei ole seuraa, kun ikäeroa on 15 vuotta. Eeva muistaa hyvin veljensä viimeisimmän tempauksen, kun tämä oli järjestänyt näytöksen Vars'ojassa siitä, miten vesi palaa. Veteen kaadettu bensiini oli syyttänyt veden lisäksi ojan pientareilta kuivaa heinää ja siitäkö syntyi hoppu.

- Tänään oli aamulla onnea matkassa, kun naapurin pystykorvaa ei näkynyt mailla halmeilla.

Eevan onnistui kulkea kouluun silloin vähän lyhyempää reittiä. Pelotavaa koiraakaan ei isoveli uskonut ennen kuin koira erään kerran oli hypätä reen kyytiin, kun veli oli vinyt Eevaa kouluun hevoskyydillä.

Juhannusta Eeva odottaa. Vähän ennen sitä saapuu Asko-serkku ja Askon perhe muuttokuorman kanssa kesän viettoon ja Eeva saa leikkiverit. Asko on Eevan ikäinen. Heti voitaisiin alkaa leikkiä lehmäleikkiä; se on kaikkein kivointa. Askon pikkusisko, nelisen vuotta nuorempi Anja-Riitta saa olla vasikka.

Yliopistonkadun rakennusten ympäröimässä pihapiirissä Turussa leikkii lapsijoukko halkopinojen ympärillä. Halkopinoja tarvitaan lämmitykseen varsinkin kortteliin kuuluvassa Tähtiön leipomossa. Yksi leikkijöistä on Visa. Tänään leikitään kirkonrottaa. Eilen pelattiin Neljää maalia eikä taaskaan yksikään pallon lyönti osunut ikkunaan, mikä on ihme. Huomenna on tulossa syntymäpäivät. Kaikki pihan lapset on kutsuttu. Visan Eero-veli tulee myös mukaan. Parin aidan yli kun kiivetään, niin pääsee helposti

Auran Tähti Poikien partiokololle. Partioon mennään Eeron kanssa taas tiistaina.

Eevan luokalla Merimaskussa oli vain neljä oppilasta. Senjälkeen alkaa oppikoulu Naantalissa. Jalon linja-auto kuljettaa kouluun eikä pysäkilläkään ole niin pitkää matkaa Tärkkisistä kuin on ollut kansakouluun. Oppikoulusta Eeva löytää heti Leenan, josta tulee pitkäaikainen sydänystävä.

Isä kuolee Eevan ollessa 14-vuotias. Kun Eeva 15-vuotiaana ajaa upouudella norjalaisella Prince-merkkisen mopedillaan ensi kertaa Turusta kotiin Merimaskuun, alkaa reviiiri laajentua kertaheitolla. Keskiviikkoin käydään tansseissa Askaisissa ja lauantaisin Rymättylässä. Keskiviikkona aletaan suunnitella lauantaita ja lauantaina aletaan suunnitella keskiviikkoa. Mutta mopedilla ei voi mennä, hiukset menevät lyttyyn.

Syntymäpäiväjuhla v 1945. As Oy Lounas, Yliopistonkatu 11. Visa eturivissä 2. oik, veli Eero takana pitkän pojan vieressä. Eturivissä vas. Valto Vaalikivi, josta tuli Visan hyvä ystävä ja taidemaalari ja joka saattoi sitten aikanaan Visan ja Eevan yhteen.

Poikia pitää käydä katsomassa Iskolassakin. Kioskin luona tavataan.

On vuosi 1961 ja kauppaopistoa käyvä Eeva ja juuri asepalveluksen aloittanut Visa tapaavat tansseissa. Ei, ei Askaisissa, ei Rymättylässä, vaan Turussa. Seuraavat treffit sovitaan uudenvuodenaatoksi samaan tanssipaikkaan. Kun uudenvuodenaatto koittaa, ei Visaa näykään paikalla.

- Siinä tuo sitten meni eikä tulut, ajattelee Eeva. Häntä hakee tanssimaan eräs Valto, jota Eeva ei entuudestaan tunne.

- Jassoo, vai niin, ohhoh, tokaisee tokaisee Valto. Eeva tunnistaa sen Visan usein käyttämäksi lausahdukseksi. Silloin Eeva tulee kysyneeksi, tuntee ko Valto Visan. Valto kertoo tuntevansa. Nyt Eeva kertoo myös pettymyksestään, kun Visa ei ilmestynyt paikalle. Valto tietää selityksen: keuhkokuume. Myöhemmin selviää, että Visa on lähettänyt

Eevalle kirjeen. Sulkenut kirjeen Sotilaskotiyhdistyksen kirjekuoreen, jota Eevan äiti luuli joksikin mainokseksi ja heitti roskiin.

Eeva ja Visa vihitään vuonna 1965. Eeva saa työpaikan Turun tyttölyseon kanslistina. Tyttölyseosta tulee myöhemmin Turun Luostarivuoren yhteislyseo. Eeva

nauttii työstään oppilaiden, opettajien ja muun henkilökunnan parissa. Työyhteisöstä löytyvät myös Eevan ja Visan ystävät. Luostarivuoren yhteiskoulua alkaa käydä myös oma vanhempi poika. Kun koulun poikia on vaikea ainakin hiusten perusteella tunnistaa pojiksi, kehittää Eeva salaisen strategian vilkaisemalla kenkiä toimistopöydän alta, jolloin sukupuoli selviää oitis. Tarkkailuluokan oppilaita Eeva muistelee lämmöllä, koska nämä oppilaat eivät koskaan etuile jonossa sen vuoksi, että tunneille ei ole kiire. Eeva jää eläkkeelle ihanasta työstään vuonna 2000.

Eevan ja Visan reitti Turun kerrostalossa asuttujen vuosien ja Naantalin rivitalossa asuttujen vuosien jälkeen johtaa Merimaskuun Mäkiläntielle, uuteen omakotitaloon vuonna 1999. Oma tupa ja oma lupa löytyvät Mäkiläntien Muntterista, vanhat kirsikka- ja kriikunapuut tuottavat

satoa ja lintujen ruokinta kuuluu arkirutiineihin. Yhteisten vuosien varrella on syntynyt kaksi poikaa, Ville ja Jussi ja heille seitsemän lastenlasta. Muistoissa ovat myös 25 vuoden monet purjehdukset Merimiina-purjehdeneellä.

Visa Auvinen (s. 1942, Turku)

- yleisesikuntakomentaja Turun laivastoasema, Rannikkolaivasto, Merisotakoulu, L-S:n sotilasläännin esikunta, josta eläkkeelle 1991, sitten materiaalitöidenjohtajana TS-yhtymässä 1991-2005.

Yhdistykset:

- Meriupseeriyhdistys, Suomen Merihistoriallinen yhdistys, Upseeriliitto, Kadettikunta, Yrityssuojeluyhdistys, Suomen Joutsenen Valtameripurjehtijain perinneyhdistys, Merimasku-Seura.

Julkaisuja:

- Leijonalippu merellä, 1980
- Rannikkosotilaskotiyhdistys 1918-93, 1993
- Jatkosodan historia (laivasto-osa), 1994
- Laivastoyhdistyksestä Meriliitoksi 1926-2001, 2001
- Merisotakoulu 1930-2005, 2005
- Suomen Joutsenesta 8 kirjaa vuosina 2002-2024
- Naantalin ilmatorjuntapatteri, 2015
- Merimaskun nuottaluomat, 2016
- Auran Tähti Pojat 100 vuotta, 1917
- S/Y Merisusi 50 vuotta, 2021
- Merimaskun kirkko vuosien saatossa, 2019/2021

Turkulaist puhet maaseurult ja saaristost

Me, mää ja mun miäs, oltti Turu seura murretapahtumas muutama viikko sit. Tul vanha aja ja möökälän olemine miäle. Sillo kaik puhus turkulaist, äitinkiält. Ei kellä ollu lapsi vaa möökälii, mukuloi, kakaroi, poikki ja flikoi, siskoi ja velji.

Aamust ensmäiseks syätti peruno ja ruskia soossi. Tyät painetti

ehtosse saakka. Lämmint ruakka kolm kertta päiväs ja välil kaffet. Suvel ol mukava viärä kaffekori pellol, siäl ol ain kuppi ittelleki ja äitin tekemä sekapulla, hunaja taik siirappi pääl. Makkia ol hyvä eik paasattu liikamakkiaist taik sualast. Kaik päivä oliva täyn tyät ku eluka eivä ymmärtäny pyhäpäivist

yhtä mittä.

Semmosse keskenkasvuse, juur rippikoulust päässe, rupesiva pitämä teerenpeli naapuri samanikäste kans. Lava- ja latotansseis suvisi käytti kerra tai kaks viikos.

...jatkuu sivulla 26.

...jatkoa sivulta 25.

Siält se miäs tai emänt usse löyretti. Mää hain Turust ja hyvän löysinkil Häit pruukatti viettä suvel usse ja kestävä joskus mont päivä, tiäs ko alvari huvituksis hypätti.

Mun isopappa, uskovaine miäs, sanos tanssimisest, et turhuure mylly pyäriävä.

Viina ja tupakki käytetti tarppe taik halu mukka. Ol kyl oikke jua-poiki, mut tavalisemppa ol yhre illa ja yänki naukkailu. Jolla ol pottu tikkuviina tai muut väkevä ja sit mentti naapuri ja emänt keitti pannullise sumppi. Tehti kaffeplöröi: kupin pohjal neljä kappala Pulmu -palasokeri, sit niin paljo kaffet, et sokeri ei näkyne ja sit nii paljo viina et sokeri rupesiva taas näkymä. Pottu oli ain

pöyrän konti juures permannol.

Klupi ja tömstetti poltetti. Tyämieskopas ol ain erilline holkki, munstykki. Askitte kanne käytetti kaikenlaiste piirustuste ja räknäyste tarppeissi, säästetti luanitto.

Muutenki kiärrätetti. Huusis tehti suuremman asia ja miähe lannottiva pikkuhäräl usse puski. Huussis paper ol uusiokäytös, vanha Turu Sanoma, valmiiks paloteltukki.

Talvel ol ankkiamppa. Suksitti koulu ja lasketti mäkki, jolla ol oikke potkuri. Kaikke rikkaimmil vois olla nurmikse luistelu vartte.

Sanota, et aik kulta muistamise. Ankeleekist mää ole sitä miält, et on kummiski mukavamp käyrä tuva nurkas eriös ku lähte kahlama piham peräl lumikinokses. Ny vois susiki tulla vasta. Sillo ol kaik sure

ammuttu täält sukupuuttosse. Susi, ainaski semmone "koirasusi", voi olla ihmisel kovinki vaaralline, ku se ei pelkkä samal taval ku aito susi.

Ei ollu sillo autoika. Mun veli hankkis 50-luvul piäne lava-auto ko sil ol minkei. Vesisäiliös ol iha oikkia korkki, pakkas vaa lentämä tiähes ko vesi tul liika kuumaks. Lasi oliva kuttaperkka ja jarruist ei ollu paljo tiattoka. Aninkaistekatu ol helppo aja alas, ku liikennepoliisi tiäsivä tilante ja pysäyttivä sivult tuleva liikente. Ollis mukava tiättä, onks Foortti viäl elos.

Mut mihi kaikil o nii mahroto kiirus? Ei enne vanha ollu, ol aika fundeerata maailma meno ja käyrä naapuris kyläs.

Terveissi kaikil lukijoil Auvise Eevalt!

Kirkonsalmen Kärpänen

Suvisouduissa 1980-luvun alussa Turbohaitaria näppäili Kirsi Mikkolan isä Jorma Lappi-Seppälä. Kuva: Raino Puottula.

Iso-Kärvänen sijaitsee Merimaskun Kirkonsalmessa. Me kutsumme sitä "Kärpäseksi" Saari on aikanaan kuulunut Taattisten tilaan, josta mummini Helvi Lappi-Seppälä (s. Santalahti) oli kotoisin. Kun mummi meni naimisiin ukkini Erkki Lappi-Seppälän kanssa, hän sai kapiokseen tuon hehtaarin kokoisen saaren, jota ympäröi yhdeksän hehtaarin vesialue Taattisten tilasta.

Ukki ja Mummi rakensivat kesähuvilan saareen vuonna 1936. Isäni Jorma Lappi-Seppälä syntyi 1939 ja on siitä asti viettänyt lapsuuskesänsä saarella. Naimisiin mentyään isä ja äitini Marja-Liisa ja minä, joka synnyin 1964, vietimme myös kesät saarella. Saarella on uitu, kalasteltu ja nautittu ihanista kesäpäivistä ja tapailtu muita mökkinaapureita ja myös paikallisia asukkaita.

Nykyisin saari on minun ja mieheni Ollin hallussa, ja mekin vietämme kaiken vapaa-aikamme lasten ja lastenlasten kanssa tässä ihanassa kesäpaikassa. Vaikka matkaa meiltä Vantaalta on 200 km niin tulemme lähes joka viikonloppu Merimaskuun ja tietenkin kaikki lomat olemme saarella.

Puuhaa siellä riittää vanhaa taloa ylläpitäessä. Joskus tulevaisuudessa, kun emme enää itse pysty saaresta huolehtimaan, saari siirtyy seuraaville sukupolville.

Kirkonsalmen Kärpänen, kesäpaikkamme, on meille kaikille hyvin rakas.

Kirsi ja Olli Mikkola

Taidetta Taattisten tilalla

Taattisten tilalta löytyy moninaista taidetoimintaa B&B:n ja kesäkahvilan ohessa. Kesäkaudella 2023 tilalla pidettiin kansainvälinen taiteilijaresidenssi, jossa taiteilijat työskentelivät suomalaisen punasaven parissa. Vuoden 2023 taiteilijaresidenssiin osallistui muotoilija Tero Kuitunen, kuvanveistäjä Maisa Majakka ja taiteilija Liz Jackson. Kuukauden residenssin aikana toteutettuja teoksia nähtiin Taattisten tilan uudessa taidegalleriassa kesäkuussa.

Taidegalleriassa oli näytillä myös kesän aikana kaksi muutakin näyttelyä; Kirsi Enkovaaran maalausnäyttely Invisibles ja Riikka Thitzin kuratoima ryhmänäyttely Solar Noon. Kesän aikana tilan keramiikka studiossa pidettiin monia keramiikkakursseja mm. residenssin taiteilijoiden ohjaamia veistoskursseja ja tilan toisen omistajan Kirsi Enkovaaran ohjaamia keramiikan peruskursseja. Kaikki ovat tervetulleita osallistumaan kursseille.

Taattisten tila on auki taas kesäkaudella 2024! Luvassa on taidekursseja ja näyttelyitä. Galleriaan on vapaa sisäänpääsy. Lisää infoa kursseista ja näyttelyistä keväämmällä.

www.taattistentila.fi
@taattistentila

Maisa Majakan veistos

Laura Jantusen ryijy

Kirsi Enkovaara ja Invisibles näyttely

Markkinameininkiä

Sadonkorjuumarkkinat Kollolassa alkaa olla jo käsité, jota merimas-kulaiset osaavat odottaa.

Syyskuisena lauantaina viime vuonna pihapiirimme täyttyi häli-sevästä markkinaväestä. Myyjien runsaat pöydät olivat tulvillaan niin syysadon loistoa kuin käsityötai-don tuotteitakin. Ostoskasseihin sujahti perunoita, porkkanoita ja omenoita. Valkosipulit, kukkaset, hillot ja leivonnaiset löysivät parempiin suihin. Hoksasipa joku onne-kas kirpputoriltakin kotiin vietävää.

Myös kahviossa kävi vilске. Ja harmi kyllä kesken tapahtuman alkoi melkoinen sade, jota ostajat lähtivät pitämään kahvion katon

alle. Kaffetta ja pullaa meni siihen malliin, että piti lähteä kaupasta täydentämään pullavatia. Tunnelma oli tiivis ja iloinen.

Joulu saapuu Merimaskuun toteutui jälleen marraskuun lopulla yhdessä Hynttyyt yhteen -ryhmän kanssa Maamiesseurantalolla. Hetkessä koko talo oli täynnä iloisesti porisevia myyjä asettelemassa tuotteitaan pöydille ja myyntikuntoon. Puffetin puolelta leijaili luupaavasti glögin ja kahvin tuoksu.

Tungostakaan ei sisätiloissa voitu välttää, kun ensimmäisinä tunteina innokkaat asiakkaat rynnistivät paikalle etsimään omia suosikkituotteitaan. Iloksemme oli

myös jonkin verran vaihtelua edellisvuosien tarjontaan. Joulupukin tullessa tunnelma erityisesti lapsiperheissä oli tietenkin jännittynyt ja odottava. Mitäköhän pyytäisi pukilta joululahjaksi? *Lauluyhtye Flikkojen* ihanasti kaikuvat joululaulut pysäyttivät markkinaväen hiljentymään hetkeksi.

Sää oli kirpakka ja aurinkoinen. Pihalla olevien myyjien posket olivat kylmästä punaiset, mutta ilmeet iloiset. Partiolaisilta onneksi sai ostaa kuumia ja herkullisia lettuja paistopisteeltä. Tälläkin kertaa odotukset täyttyivät.

Markkinameininkiä.

MeKoVat ja Kuu kiurusta kesään

MeKoVat ry on Merimaskun koulun vanhempainyhdistys. Yhdistys tukee koulun kasvatustoimintaa ja kodin ja koulun välistä yhteistyötä. Toimintaan kuuluvat mm. erilaiset tapahtumat, hankinnat ja yhteistyö muiden merimaskulaisten yhdistysten kanssa.

Liisa Unkuri (s. Kytölä) on Merimaskussa syntynyt merimaskulainen. Hän on toiminut yhdistyksen puheenjohtajana jo muutaman vuoden ja voi toimia vielä niin kauan, kun omat lapset *Otso* ja *Aada* ovat koulun oppilaina. Liisa korostaa yhdistyksen toiminnassa yhteisöllisyyttä erilaisen tapahtumien kautta tai hankkimalla oppilaiden käyttöön vaikkapa erilaisia urheilu- ja muita välineitä. Pääsiäisenä hankittiin suklaamunat, joilla oppilaskunta järjesti mukavan

suklaamunajahdin. MeKoVat tukee leirikouluja ja retkiä kustantamalla bussikuljetukset. Meitä vanhempia on sitten näissä mukana opettajien apuna. Liisa Unkuri kiittää kaikkia niitä merimaskulaisia, jotka ovat olleet mukana varainhankinnassa tuomalla tyhjät pullo ja tölkit leirikoulukeräyspisteisiin.

Unkurin perheen kesäsuunnitelmiin kuuluu ainakin vierailu Ähtäriin tutustumaan Lumiin ja Pyryyn.

Viime vuoden toukokuussa MeKoVat järjesti Apajalla koko perheen tapahtuman "Kuu kiurusta kesään". Tapahtumassa oli oppilaiden esityksiä, ongintaa, buffet ja erilaisia aktiviteetteja. Mukana olivat myös VPK, partiolaiset, kaverikoirat ja MLL.

Esityksissä olivat mukana *Pihla*,

Veeti ja *Reino* sekä ykkös- ja kolmosluokkalaisten taiteilijaryhmät. "Monet oppilaat olivat tosi innostuneita tulemaan mukaan ohjelman tekoon. Meillä oli näitä esityksiä myös koulun vappujuhlassa eli Vappuvihellyksessä", kertoo Liisa.

Akseli Stauffer 4. luokalta oli mukana tapahtumassa ohjelman juontajana yhdessä *Otson* kanssa. "Hiukan jännitti, mutta hyvin se meni!", iloitsi Akseli

Koulussa Akselin lempiaine on liikunta, erityisesti freegym ja jääkiekko. Vapaa-aikakin kuluu paljolti liikunnan parissa. Kun kysyy, miten koulussa menee, tulee häneltä oitis varma vastaus: "Pakko sanoa, että hyvin menee!" Kesälomalla Akseli aikoo Lappiin ja VG:n jääkiekkoleirille Raisioon.

Ongintapaikalla oli tungosta.

Liisa Unkuri, MeKoVat ry:n puheenjohtaja

Oppilaiden esitykset kiinnostivat kovasti yleisöä.

Jussi-Vaari opetti pajupillin tekoa.

”Soittaka Räikkäl!”

Kansakoulunopettaja ja sotaorpo, Harri Räikkä tietää, muistaa ja toimii Rymättylässä.

Harri Räikkä ja näyttelyn sodasta kertovia julisteita.

Julistenäyttely

Kun Harri Räikkä esittelee pitäjätalo Aahollissa julistenäyttelyä, käy ilmi, että osa näytteillä olevista julisteista on hänen omista kokoelmistaan. Elokuvajulisteita hän on keräillyt pikkupojasta asti. Julisteista avautuu urheiluun, politiikkaan, teatteriin, elokuvaan ja luontoon liittyvää historiaa. Harri Räikkä muistaa nimet, paikat ja vuosiluvut, joita soljuu huone huoneelta julisteesta toiseen.

Teatteri on lähellä sydäntä äidin perintönä. Äiti ohjasi näytelmiä ja veli ryhtyi näyttelijäksi. Harrikin oli iltanäyttelijänä Rauman teatterissa seminaariaikana.

Yksi näyttelyn seinistä pysäyttää muita enemmän. Se on sodasta kertova seinä, jossa nähtävillä on ensinnäkin Päiväkäskey ja aselevon

voimaantulosta kertova, kaduilla jaettu sähkösanoma. Dramaattisin ja raflaavin Räikkän sanojen mukaan on kuitenkin sotainvalidien keräyksestä kertova juliste, jossa lukee ”Kaikki olisi toisin, jos...” Kuvassa näkyy Porkkalan niemen miehittäneitä neuvostosotilaita. Helsinkiin on matkaa 30 kilometriä. Kuva on 50-luvulta. Juliste jättää miettimään. Yhtymäkohdat nykypäivään ovat ilmeiset. Räikkä kertoo olevansa sotaorpo. Isä kaatui 1941, kun Harri oli 3-vuotias ja velipoika Ossi 5-vuotias. Äiti eli sotaleskenä 56 vuotta.

Aaholli

Kartanomainen kivitalo Maskulaisten tilalla, Kirkkolahden rantamalla on Heimo Turpion (1896–1963) rakentama. Turpio oli paitsi maanvil-

jelijä, myös sotilas ja kolmen sodan veteraani. Sotilasuransa jälkeen hän keskittyi tilanpitoon ja toimi maataloustuottajien puheenjohtajana kuolemaansa saakka. Rymättylän kunta osti merenrantatilan vuonna 1963. Tilan maille on sittemmin rakennettu asuntoja, venesatama, uimaranta, vanhusten palvelukeskus Katavakoti, leikkipuisto, alakoulu ja kirjasto. Vanha päärakennus toimii kotiseutumuseona, ja eri puolilta pitäjää on tuotu vanhoja rakennuksia sen ympärille. Turpion rakentamassa kivitallossa on asunut viranhaltijoita ja siellä on toiminut kirjasto. Talon yläkerta on sittemmin toiminut rymättyläläisten pitäjätalona. Tämä oli Rymättylän kunnanhallituksen asiasta tekemä päätös ennen kuntaliitosta. Aahollin omistaa nyt Naantalien kaupunki, mutta toiminta jatkuu samassa hengessä.

Aahollista pitää huolta Rymättylä-Seuran perinnetoimikunta.

Yhteyksiä Merimaskuun

Aahollin rakentajan, Heimo Turpion äidin isä *Zefanias Suutarla* syntyi Merimaskun Hevosluodossa. Köyhistä oloista kotoisin oleva Wani, kuten häntä kutsuttiin, nai Suutarlan tilan lesken ja pääsi talonpoikaispiireihin. Hän osoittautui uutteraksi ja monitaitoiseksi, opettelipa jopa ruotsin kielen. Suutarla toimi lopulta valtiopaivämiehenä seitsemillä säätyvaltiopäivillä ja paikallisesti hänen ansiotaan on sekä kirjaston että koulun perustaminen Rymättylään. Toinen henkilöyhteys Merimaskuun on *Hanna Nurminen*, jonka aktiivisuus Rymättylä-Seuran perustamisessa oli keskeinen.

Löytyy vielä kolmaskin vaikuttaja, *Aulis Färkkilä*. Harri Räikkä muistelee opiskelujensa alkuaikojaa Rauman Seminaarissa. Samalla 1955 alkaneella kurssilla oli kaksi sodan käynnyttä miestä heidän nuorten poikasten joukossa. Toinen heistä oli Aulis, jota muut, nuoremmat opiskelijat aluksi luulivat seminaarin rehtoriksi. Aulis vain myhäili tyytyväisenä, kun nuorempi väki availi hänelle kohteliaasti ovia. Aulis Färkkilä oli suurikokoinen ja tummanpuhuva tyyppi, jolla oli kuitenkin hellä luonto. Kun Harri sai opettajan viran Rymättylästä, Pohjakulman koulusta, aloitti Aulis opettajana Merimaskussa Sannaisten koulussa. Niinpä Harri fillaroi monet kerrat kyläilemään naapurikoululle, kunnes Aulis yhdellä tilivälillä osti television ja pikku Fiatin ja meni naimisiin. Tapaamiset jäivät, kun elämäntilanteet muuttuivat molemmilla.

Pohjakulman koulua kävivät myös Aikkolan ja Melton merimaskulaiset oppilaat. Kuntarajahan oli siellä vallan kimurantti tehden Vehotniemestäkin enklaavin. Poikko oli heille lähikoulu. Niinpä runoilija *Anja Erämajakin* on melkein yhteistä omaisuutta.

Aaholli. Kuva: Juha Lankinen.

Perinnetoimikunta

Vuonna 2007 kuntaliitoksen läheisyydessä neljä rymättyläläistä, opettaja Harri Räikkä, merikapteeni *Jarmo Juvakka*, valokuvaaja *Matti Rinne* ja palomestari *Lauri Laine* päättivät kerätä Rymättylän kunnan irtaimistoa talteen saman katon alle Aaholliin. Sinne perustettiin perinnehuone, jotta esimerkiksi koululaisille voitiin esitellä Suomen itsenäisyyden ajan historiaa. Aluksi keskityttiin veteraaneihin, lottiin ja

evakoihin. Sitten toiminta laajeni vanhojen valokuvien keruuseen. Vapaa kvartetti järjestäytyi syksyllä 2009 Rymättylä-Seuran perinnetoimikunnaksi. Toimikunta järjestää vuosittain useita, pääosin omaan pitäjään liittyviä tapahtumia sekä vaihtuvia näyttelyitä ja on ikään kuin paikkakunnan kulttuurin näyteikkuna. Toimikunta huolehtii talosta ja sen ympäristöstä ja on kiitollinen kaupungille sujuvasta yhteistyöstä. Talon tilat ovat kaikkien saaristo-naantalilaisten käytettävissä.

“Ei uo vesämpärii eikä pesuvattii”

Merimaskussa oli vuoden 1960 väestönlaskennan mukaan yli kaksikymmentä siirtokarjalaisperhettä, lähes sata henkilöä, joista aktiivisimmin kunnan ja kylän toimiin osallistui varmasti *Kaapo Meripirtti* (1884–1972).

Jo kotikylässään, luovutetun alueen Kuolemajärven Seivästöllä yläkansakoulunopettaja Meripirtti oli toimielias ja perustamassa 1900-luvun alkupuolella kylälle omaa osuuskauppaa, sähköyhtiötä ja laulukuoroa. Opettajatoimensa ohella hän oli mm. osuuskassan hoitaja, Sonniosuuskunnan puheenjohtaja ja rukoushuoneyhdistyksen johtaja. Kaapon puoliso *Fiina* (1889–1963) oli kauppakoulun käyneenä puolisonsa tukena monin tavoin, mm. osuuskassan hoidossa. Meripirtti oli myös perustamassa Osuuskaupan jäännösvaroista vuonna 1948 Seivästön siirtoväen avustusrahasta (nyk. Seivästösäätiö, jonka puheenjohtajana on nyt Merimaskussa syntynyt *Mauno Rangin* tytär *Inga Lehto*). Vuonna 1968 julkaistiin Meripirtin kirjoittama kirja ”Kylä majakan valokeilassa ja hajaannuksessa”. Teoksessa

on muistelmia luovutetulle alueelle jääneestä Seivästön kylästä.

Kaapon mukaan yksi tie Merimaskussa on nimetty Meripirtintieksi.

Kaapo ja Fiina saivat kaksi poikaa, *Kauko* (k. 1915) ja *Leo* (1917–1992).

Kaapon poika *Leo* kirjoitti 2.9.1945 kirjeen kotoaan Suomusalmelta Sauvoon kauppias *Adam Tabermanille* (1986–1967), joka jo Seivästöllä toimi kaupanhoitajana:

No terve mieheen!

Mie aatteli jot mie kiruta Tabermanile, ko mei ämmä valittaa aina jot hänel ei uo vesämpärii eikä pesuvattii. Onha se mei isä taitaant teile siint asjaast haastaakii, mut jos ois sattunut unohtummaa, ni mie aatteli jot muistuttaa.

Tei Raili o jo vällä suur tyttö. Taitaa kohtpuolee saaha jo valkee hatu päähää. Myö ko eletää tääl etempään Suomee päin ni myö ei paljo tiijetä toisii seivästöläisii asjoist. Tääl ei uokkaa kettää muita Karjala puole ihmiisii, ni tahtoo tykkänää unohtuu sekkii mil viisii seivästöläist haastat.

Käihä se mei isäkii täs syksypuolee tääl meil. Myö kuleksittii hänen kanssaa metsään muuramii nappimaas. Tääl ois oltkii niitä hyvi paljo, mut justii sillo ko alkoit

olla kypsii ol yöl pakkane ja palennutti melkee kaik marjat. Saatiiha myös kuitekii jonkun verra ko oikee paljo käveltii ja etsittii.

Mie oon jo kuukauve päivät opettaant ihmisii lapsii tuntemaa puustamii ja tavaamaa. Miul ko on sellane supistettu koulu, jot sama opettaja pittää yläkouluu sekä alakouluu.

Sanokaaha tei Hilmale ja Railile meilt terveisii. Mie oo ain sanont tei rouvaa Hilmaaks ko myö kasvettii iha naapuriis. Olha hää kyl minnuu vanhemp, mut vielhä mie muistan senkii, ko hää ol nuoreen tyttöön ja juoksental kylä kujasiil.

Mei ämmä käsköö ja sanomaa terveisii. Jos teile sattuu tulemaa niitä ämpärii tai pesuvattii ni laittakaaha jokkuu.

*Meripirti Leole.
Miu osottehhei on:
Ämmänsaari, Kulma*

Lähteet:

- Leon kirje on Leon tyttären Outi Äkäslompolon hallussa.
- Outin haastattelu 19.12.2023.
- Raili Taberman: Seivästö meri mäki, majakka, ISBN 952-91-1329-3, Gummerus, Jyväskylä 1999

Musta Kauris keikalla.

Loota ja Musta Kauris

Sami Hyttinen muutti puolisonsa kanssa pari vuotta sitten kaupungista Merimaskun Ritaniemeen.

- Täällä on niin kaunis luonto ja ihmiset kovin mukavia. Olemme tulleet hyvin toimeen kaikkien kanssa, kertoo Sami tyytyväisenä maaseutuasumisesta.

Sami on monen alan harrastaja. Hän on soittanut bassokitaraa rock-yhtyeissä, mutta hänen nykyinen instrumenttinsa on Loota. Se on suomalainen percussio-soitin, näppärän kokoinen puinen rumpusetti. Settiin kuuluu basari eli basorumpu, virveli eli pikkurumpu ja peltejä eli symbaaleja sekä erilaisia pikkulisukkeita.

- Koko setin saa soittokuntoon muutamassa minuutissa ja se on helppo roudata, kun perussetin saa autosta keikkapaikalle yhtenä kappaleena kertakantamisella ja lisukkeet toisella kerralla. Soitan Musta Kauris -yhtyeessä. Instrumentteja siinä on Lootan lisäksi piano, kitara ja laulu. Hakusessa on vielä sellisti. Meidän tyylilajina on folk-pop. Reenataan jokseenkin säännöllisesti ja keikkoillaan muutaman kerran vuodessa. Ja ehkä se levykin saadaan joskus valmiiksi, uumoilee Sami.

Lootasta on tullut hyvin suosittu

instrumentti erityisesti kansanmusiikkiyhtyeissä. Musta Kauriskin on toki jo ollut mukana Kaustisilla ja Folklandia-risteilyillä. Myös monen lastenmusiikkiyhtyeen kokoonpanoon kuuluu Lootan soittaja.

Samin toinen harrastus on valokuvaus.

- Sain joskus hankittua 40-vuotiaan järkkärin. Se on edelleen mainosti toimiva filmikamera, jolla kuvaan mielelläni luontoa ja kaupunkielämää ja -hahmoja. Kamerassa täytyy itse tarkentaa ja säätää kaikki, suljinajat, aukot ja filminherkkyudet. Juuri se on filmikameralla kuvaamisen hieno ja jännittävä ominaisuus, verrattuna tämän päivän digikuvaamiseen kaiken tekevän automatiikan avulla.

Improvisaationäyttelemineen on Samin kolmas harrastus.

- Meillä on Turussa upea porukka, teatteri "Maneeri" jonka kanssa improillaan ennen kaikkea omaksi iloksi. Improvisointi on aika vaativaa ja keikalle lähdetään vasta sitten, kun ollaan reenattu vielä hiukan lisää.

Mustan Kauriin löytää internetin palveluista ja Samin ehkä vielä joskus Merimaskun teatterista ainakin yleisön joukosta, ellei peräti näyttämöllä!

Mies ja filmikamera.

Mies ja loota.

Unohdettu ammattikunta

Pyövelit olivat oikeudenhoidon kummajainen, joita oli pakko sietää. Pyövelin työ oli halveksituinta koko yhteiskunnassa. Työ leimasi myös tekijänsä. Harva halusi vapaaehtoisesti olla tekemisissä pyövelin kanssa. Suomessa työskenteli vuosina 1625–1825 arviolta 90 pyöveliä. Suomen viimeinen rauhanajan kuolemanrangaistus pantiin täytäntöön vuonna 1824.

”Pyöveli on ylen tarpeellinen mies. Hän on kuin poikaansa kurittava isä, joka ojentaa poikaansa, ettei tämä enää sortuisi rikokseen. Kun pyöveli lyö pään irti yhdeltä, kauhistuvat muut niin, että pysyvät lain kaidalla tiellä. Tämä jos mikä on suurta armeliaisuutta ja puhdasta myötätuntoa.” (Martti Luther.)

Eräs aikakausi päättyi

Pyövelin virka lakkautettiin Suomessa 1800-luvun puolivälissä. Sitä ennen pyövelit olivat olennainen osa yhteiskuntajärjestystä lähes kolmesataa vuotta. Viimei-

simpänä heistä meni manan majoille Pekka Kolehmainen tammikuussa 1873 Karttulassa. Eräs aikakausi oli saanut päätöksensä.

Lauantaina 28.4.1688 Rymätylän pitäjän Koliniemen kylässä on käynnissä petojahti. Suunnitelman on laatinut ja toimintakäskyjä jakelee jahtivouti Luukas Heikinpoika. Ajojahdin on sujuttava rivakasti kunkin miehen on oltava tietynä aikana tietyissä paikassa, jotta uurastus kantaisi hedelmää. Luukas palvelee ratsumiehenä ja asustelee Merimaskun kappelissa.

Merimaskulainen renki Juho Tahvonpoika on laiskansitteällä tuulella. Tämän panee merkille myös jahtivouti ja kehottaa renkiä tekemään niin kuin käsketään.

Juho ei korviaan lotkauta. Jahtivouti kimpaantuu ja nappaa käteensä kepakon. Välikohtaus päättyy, kun renki lyö jahtivoutia musketilla päähän. Kun muita miehiä ehti paikalle, jahtivouti makasi tiedottomana maassa

ja hänen suustaan valui verta. Luukas kannettiin lähistöllä asuvan lukkarin taloon, missä hän makasi sänkypotilaana viisi päivää kykenemättä noustamaan omin voimin ylös. Pappi ehti käydä antamassa jahtivoudille ehtoollisen ennen kuin kuolema hänet tavoitti.

Kului jonkin aikaa, ennen kuin tapaus eteni lakitupaan. Juho Tahvonpojalle jäi aikaa tehdä sovinto uhrin omaisten kanssa. Edusmiehikseen renki otti kaksi velipuoltaan, Yrjön ja Martin, jotka kävivät Luukaksen lesken Valpuri Jaakontyttären luokse neuvottelemassa hyvityksestä. Todistajiksi lupautuivat herra Lars Jägerhorn, kirkonpitäjä Alexander Keppler ja rykmentinpastori Abraham Juslenius.

Sopimus vahvistettiin kädenlyönnillä

Kuolemantapauksesta oli kulunut alun toista kuukautta, kun osapuolten kesken laadittiin sopimus, joka päättyi seuraavasti: ”...että minä kristillisestä rakkaudesta ja lasteni myötäsuostumuksella sekä vakaalla harkinnalla ja mielellä annan anteeksi Juho Tahvonpojalle hänen tekemänsä vikateon ja rikkomuksen sillä ehdolla, että Juhon velipuolet Yrjö ja Martti sitoutuvat maksamaan minulle 80 kuparitaalaria, mistä summasta puolet lankeaa maksuun 14 vuorokauden sisällä tämän sopimuksen laatimispäivästä. Toinen puoli summasta tulee maksaa seuraavaan mikkelinpäivään mennessä. Tähän leski lupaa tyytyvänsä ja vahvistaa sovinnon kädenlyönnillä”.

Juho ei uskonut, että sopimus pelastaisi häntä tapposyytökseltä ja

Turussa teloitettiin 1625–1825 kaikkiaan 126 henkilöä, enemmän kuin missään muualla Suomessa. Hirsipuumäen (nyk. Kerttulinmäki) teloituspaikalla on muistomerkki, jonka on suunnitellut Esko Hillilä vuonna 1991. Muistomerkissä olevassa laatassa on teksti: ”Kaupungin teloituspaikka sijaitsi Kerttulinmäellä keskiajalta 1700-luvun lopulle saakka.”

katsoi viisaimmaksi karistaa Merimaskun maisemat jaloistaan ja lähti pakomatkalke. Hänet tavoitettiin Hankoniemellä kolmatta kuukautta myöhemmin.

Käräjillä Juho Tahvonpoika väitti tapahtuneen olleen ”puhdas vahinko ja onneton sattuma”. Ajojahti ei ollut sujunut Luukas Heikinpojan mielestä tarpeeksi rivakasti. Hän hermostui niin hänelle kuin muillekin jahtimiehille, ryntäili heidän kimppuunsa ja jakeli iskuja kepakollaan. ”Sitten Luukas hyppäsi kivelle ja sen päältä löi minua kaksi kertaa kepillä kylkeen. Kolmatta iskuja torjuakseni nostin suojakseni musketin, ja tulin sillä lyöneeksi Luukasta olkapäähän. Siinä Luukas horjahti, putosi kiveltä ja meni tainnoksiin”.

Komentaminen oli paikallaan

Lautamiehet pohtivat jahtivoudin voimakeinojen käyttöä ko. metsästystilanteessa. He esittivät kantanaan, että ”laiskojen ja niskuroivien renkien sekä muiden jahtimiesten komentaminen oli ollut paikallaan ja tarpeellista, sillä he eivät olleet totelleet jahtivoudin käskyjä”.

Juho Tahvonpoika tuomittiin kuolemaan taposta eli antamaan hengen hengestä ja kärsi rangaistuksensa kaulankatkaisulla Rymättylän mestauspaikalla loka-marraskuussa 1688.

Lähteet:

- Moilanen, Mikko. (2019). Suomen pyövelit. Docendo.
- Moilanen, Mikko. (2021). Kohtalona mestauslava: Kuolemanrangaistus Suomessa 1500-1825. Docendo.
- Moilanen, Mikko (2023). Kuolemanrangaistuksen kärsineitä Naantalissa, Merimaskussa ja Rymättylässä. (Käsikirjoitus).
- Hirsipuun teloituspai-
muistomerkki <https://fi.wikipedia.org/wiki/Hirsipuun%C3%A4en_teloituspai-kan_muistomerkki>

Merimasku-Seuran kesäesitelmiä vuosien varrelta

- Miten säilyttää vanhaa, vaikka sitä ei voikaan enää kunnostaa (Visa Auvinen).
- Vanhojen rakennusten kunnostaminen (Heikki Randell).
- Kivirakennelmien kunnostaminen (Sari Perälä, Johanna Lehtola).
- Kollolan torpan korjausten vaiheet (Kauko Pajukoski).
- Antiikkia vai rihkamaa (Henri Nevari, Eilo Takaprami).
- Puutarhanhoito (Arno Kasvi).
- Sukututkimus (Mervi Korsimo-Lineri).
- Niityn perustaminen (Tita-Marjut Salonen).
- Numismatiikka ja filatelia harrastuksena (Kari Lineri).
- Kollolan torpan historiaa ja tapahtumia (Maarit Lineri).
- Nuotan vetoa Merimaskussa (Visa Auvinen).
- VPK-toiminta (Merimaskun VPK).
- Ruokakulttuurista 1900-luvulla ja lottien toiminnasta ruokataloudessa (Marja Hartola).
- Pihakasvien hyödyntäminen ravinnossa ja kauneudenhoidossa (Miia Leino).
- Suomalaisten terveys 100 vuotta sitten (Pentti Huovinen).
- Sisällissota 1918, Merimaskussa tapahtui (Riku Kauhanen).
- Härkäpapu (Sanna Lehtonen).
- Iloa arkeen - terveyttä saunasta (Mervi Hongisto).
- Kasvivärjäys (Aija Möysä).
- Kulttuurista Merimaskussa 1980-1990-luvuilla (Hanna Nurminen).
- Entisaikojen terveydenhuolto (Sirpa Tammelin).
- Merimasku ennen sotia (Tenho Lindell).
- Paluumuutto Merimaskuun ja asiaa hyvinvoinnista (Eija Nordlund).

Kollolan kesänäyttelyt

- 2013 Korjata, vaiko uusia - siinäpä kysymys
- 2014 Yllätyksiä ullakolta
- 2015 Turkistarhausta Merimaskussa
- 2016 Raappahousuja ja pässinpökkimiä
- 2017 Sata muistoa Merimaskusta
- 2018 Ahti suo antejaan
- 2019 Ullakoiden aarteita
- 2020 Anna Tuominen - Kollolan viimeinen asukas
- 2021 Räsymattojen kertomaa
- 2022 Seuran historiaa 2012-2022
- 2023 Raino Puottulan valokuvia Merimaskusta 1960-1980

Päivääkään en vaihtaisi pois

Anja Valtosen muistoja lossirannoista

Lapsuus

Kun kieltolaki päättyi 5.4.-32 klo 10 ("543210"), syntyi Anja. Äiti puki pikku Anjan valkoiseen plyshitakkiin, joka Anjan ja hänen koiranpentunsa touhuissa muuttui väriltään ja hajultaankin niin, että äidin mielestä Anja oli ryyssyläinen. Talviset rekikydyt reen jalaksilla Hvitfältin teurastamon liharoippeitten kanssa olivat kuitenkin vastustamatonta huvia seurankipeälle Anjalle.

Sota-ajan pelottavat muistot

Anjan perhe muutti asuinpaikkaansa noin viiden vuoden välein ennen Merimaskuun muuttoa.

Nuoruusvuosilta mieleen ovat painuneet pelottavat muistot sota-ajan matalalla lentävistä venäläiskoneista, jotka keskeyttivät illalla kuun loistaessa hiihtolenkin, kun oli nopeasti lähdettävä kohti kotia turvaan tai kun sotilaiden susikoira kaatoi hiihtäjän, joka säästy koiran puremilta paksujen hiihto housujen ansiosta. Pikku-Pukin puolustukseksi rakennetut tykit olivat onneksi vain kerran käytössä koemielessä, mutta silloin putosivatkin taulut seiniltä. Isä kertoi silloin töistä kotiin tullessaan, että oli polkenut pyörällä hienossa valossa, kun venäläisten valopommi oli valaissut

tietä. Näitä muistellessa keskustelu sivuaa nykyistä maailmantilannetta, kun Venäjä käy hyökkäyssotaansa Ukrainassa. – Aivan turhaa, aivan turhaa, Anja toteaa liikuttuneena.

Vauhdin hurmaa

Ensimmäiset kerrat vauhdin hurmaa Anja koki kelkkansa kyydissä eivätkä jalakset pysyneet ehjinä, vaan sepälle piti lähteä kelkkaa hitsauttamaan. Turhaan Anja kävi kelkkaansa sepältä hakemassa, sillä seppä kertoi, että Anja voisi viikon päästä tulla tiedustelemaan, milloin seuraavan kerran voisi tulla kysymään. Sukset kiidättivät Anjaa jäällä pitkiä matkoja. Luulipa Kouvolan Eino joskus nähneensä kilpahiihtäjän, kun sattui olemaan oikein luistava hiihtokeli. Vauhtia on löytynyt Anjalta ja Leila-tyttäreltä myös Merimaskun Suvisouduissa, joista muistona on useampi palkintopokaali kirjahyllyn päällä. Ensimmäiset soutukisat ovat Anjan mieleen jääneet hauskipina, kun kesäasukkaat olivat kaikenlaisilla vanhoilla veneillään mukana kisassa. Jatkossa kisa muuttui totisemmaksi kilpailuksi ja veneet hienommiksi kilpaveneiksi.

Ajokortti oli aluksi tarkoitus hankkia oman miehen opettaessa, mutta homman käydessä hermoille Anja suoritti lopun autokoulunsa Turussa Mikolan autokoulussa.

Kauppiaskadulle pysäköity auto-koulun auto lähti Anjan startatessa liikkeelle kakkosvaihteella, mutta "lautturin muija" sai kuin saikin ajokortin ensiyrittämällä. Ei Anja koskaan sataa ajanut, vaan vähän yli mieluiten! Joskus tuli peruutettua lossille niin täpärästi reunaan, että auton tipahtamisen pelossa piti pyytää lossikuskia ajamaan auto pois lossilta. Lierannassa, Pukkilan mäessä Anja muisti miehensä opit, kun tie oli aivan jäinen: Pienellä vaihteella mennään ja pyörät pyörivät koko ajan eikä jarruttaa saa. Hyvin kävi ja takaisin tullessa tie olikin jo hiekoitettu!

Muutto Merimaskuun

Isän ja äidin kanssa muutettiin ensin Merimaskun Pinoniemeen, jossa joskus oli ollut myös kauppa.

Talo oli vanha ja pitkänmallinen. Sinne muutettiin kesäkuussa 1947 äidin syntymäpäivänä. Äiti ei pitänyt siitä, että muuttopäivä oli hänen syntymäpäivänään.

Särkän rantaan

Anjan puoliso ajoi Särkän lossia ja perhe, johon oli syntynyt kaksi tytärtä, Leila ja Riitta, asettui asumaan Särkän rantaan vuonna 1956. Liikenne oli vilkasta. Sunnuntai-iltaisain autojen jono ylsi silloiselle

Ruusumon kaupalle asti. Jäätelöä ostettiin Villiruusun kioskista ja Anjan kauhistukseksi roskat viskattiin tienvarteen, josta Anja joka maanantaiaamu kävi haravoimassa ne pois.

Jännittäviä hetkiä Särkän rannassa

Särkäsalmessa losseja alkoi kulkea kaksin kappalein. Erään kerran Anja muistaa yöllisen hälytyksen. Silloin lauttoreita varten rannassa oli jo parakki nukkumista varten ja yksi lossivahdeista ei sikeäunisena herännyt puhelimen pirinään yöllä, kun Rymättylässä oli syttynyt tulipalo ja paloauto odotti lossia vastarannalla yli päästäkseen. Anja heräsi puhelimen pirinään ja lähti yöpaitaisillaan herättämään lauturia. Liian kauan kesti paloauton saapuminen Rymättylään ja liekit tuhosivat koko palavan talon. Joskus, kun lossiin tuli vika ja matka viivästy, koko bussilastillinen tuli soittamaan puhelimella lossituvan puhelimesta, jota Anja muutoinkin päivysti lossiliikenteen onnistumiseksi.

Talvella tunnettiin virtaavat paikat Särkän nokalla ja jäätien paksumutta mitattiin päivittäin. Erään kaahaajan Anja muistaa. Tuo kaahari kaasutteli niin kovaa, että jää alkoi lainehtia. Silloin jäällä kävellyt Anja sai jalat alleen peläten, että nyt koko jäätie murtuu. Onneksi näin ei

käynyt. Joskus jäätielle lähteneitä autoja seurattiin niin huolestuneina, että oli otettava hinausköysi esille varmuuden vuoksi.

Muutto Kirkkosalmen rantaan

Särkän vilskeestä muutettiin Kirkkosalmen lossituvalle, joka oli perheen kissankin mielestä rauhan tyyssija. Kissa kehräsi saunan penkillä ja nautti olostaan. Kirkkosalmen lossille ei ollut jonoa kuin ehkä parin auton verran. Kirkkosalmen lossin matka oli lyhyt, mutta lauttoreiden huolellisuus oli tarpeen, etteivät lossin vaijerit koituneet vaaraksi purjeveneille. Joku hurjapää joskus on killunut veneensä kanssa vaijereissa, kuitenkin ihan omasta syystään.

Ihanaa arkea

Ihaninta lossirannoissa asumisessa on ollut sauna ja laituri ja uiminen. Lapset saattoivat olla uimassa koko päivän – ilman aikuisia, eikä mitään onneksi sattunut. Kirkonkylällä oli mukava asua. Ystäviä oli paljon. Kyläiltiin toisten luona vuorotellen. Kaikki tulivat toimeen keskenään. Oli Osuuskauppa ja Vaisteen kauppa, posti, kaksi pankkia ja kunnantalo. Oli kaikkea.

Anjan iloisuus, positiivisuus ja

halu huolehtia toisista ja ympäristöstä ovat edelleen aistittavissa. "Päivääkään en vaihtaisi pois!" Ja sen Anjan Iloinen nauru ja hymy siristelevät silmät todistavat.

Anja on tehnyt ryijyn 70-luvun puolivälissä. Lankoja on "plokattu" sadepäivän puuhana tyttärenpojan kanssa. Mitään suunnitelmaa ei ollut, vaan Anja alkoi tehdä ryijyä ihan vain värejä yhdistellen. Veikko, Anjan mies halusi ryijyyn pohjoisreimarin, kun Anja oli jo hyvässä vauhdissa ryijyn teossa. Ihan merta ei reimari saanut taustakseen – osin siitäkin syystä, että sinisen sävyisiä lankoja oli vähän, mutta Anja teki ryijyyn pohjoisreimarin, jollainen oli erään kerran ajautunut lossirantaan, kun jäät olivat sen katkaisseet.

Kollolan viimeinen asukas

Emme tiedä milloin ja missä päin Suomea Kollolan viimeinen asukas, Anna Tuominen s. Virtanen matkusteli. Matkatodistus heinäkuulta 1918 oli joka tapauksessa voimassa kuusi kuukautta. Anna oli syntynyt v. 1897 ja kuoli yli 90-vuotiaana.

Eino Pennanen lähetti 8.12.1922 Helsingistä Annalle nimipäivän onnittelukortin.

Kollolan Annan matkatodistus, jonka on myöntänyt heinäkuussa 1918 poliisi E. Videroos.

Kevätlaulujen konsertti To 9.5. Klo 18 Merimaskun kirkossa

Monipuolinen musiikkielämys tarjolla.

Äänessä:

Tarja Lunnas, Annika Nord, Tiina Lustig, Reijo Ihalin,
Risto Lehtilä, Markku Ahlstrand,
Lasten lauluryhmä

Housebändi:

Ari Hakulinen, harmonikka ja basso,
Sami Hyttinen, rummut, Vesa Ranki, koskettimet,
Markku Ahlstrand, kitarat

info@paivolaoy.fi | www.paivolaoy.fi

Saaristo Areenalla ruoditaan saariston tulevaisuutta

Perinteinen Saaristo Areena järjestetään lauantaina 25.5. Merimaskussa, ravintola Rantamakasiinin terassilla. Keskusteluiden aiheina ovat Itämeren ja Saaristomeren tilanne, matkailuasiat sekä Naantalin saariston olosuhteet asumisen ja loma-asumisen näkökulmasta.

Keskustelijoiksi on saapumassa kattava läpileikkaus saaristossa toimivien yritysten edustajia, saaristokuntien ja valtakunnantason päättäjiä ja viranhaltijoita sekä saariston asukkaita. Luvassa onkin mielenkiintoisia keskusteluita ja myös yleisölle on varattu mikrofonikysymyksiä ja kommentteja varten. Puhetta johtaa Naantalin Rymättylässä asuva toimittaja Lassi Lähteenmäki.

- Saaristo Areenalla on aina pureuduttu ajankohtaisiin saariston asioihin, niin tälläkin kertaa. Saariston rooli on viime vuosina korostunut kotimaanmatkailussa ja yhtä useampi haluaa muuttaa saariston rauhaan vakituisesti. Saariston kehittämisen tulee silti aina tapahtua herkäät luontoarvot huo-

Vuoden 2023 Saaristo Areenalla Itämeren tilanteesta olivat keskustelemassa mm. kansanedustaja Saara-Sofia Siren (Kok.) Turusta, elinvoimavaliokunnan pj. Tomas Björkroth Paraisilta ja Luonnonsuojeliiton Varsinais-Suomen piirin pj. Saija Porramo Naantalista.

mioiden, ja juuri tähän tasapainoon Saaristo Areenalla paneudutaan, kertoo Areenan järjestelyistä vastaava Ville Vuorio Merimaskun Rantamakasiinilta. Saaristo Aree-

nan tarkempi ohjelma ja aikataulu julkaistaan lähempänä tapahtumaa osoitteessa www.saaristoareena.fi ja tapahtuman Facebook-sivuilla.

Jalkojenhoitaja-kosmetologi

Jalkahoidot 55-70 €

Titaa kotikäynti: 040 539 3234

Muisteluilta

Raino Puottulan kuvat kertoivat

Merimasku-Seura sai viime vuonna lahjoituksena merkittävän kuva-aineiston toimittaja, kotiseutuneuvos Raino Puottulan perikunnalta. Naantalilainen Jouko Leino oli digitoinut Puottulan valtavan kuva-aineiston, 140:tä DVD-levyä vastaava määrä, jotka nyt on toki tallennettu muutamalle muistitikulle. Merimasku-Seuran saama aineisto sisälsi satoja Merimasku-kuvia 1960–1980-luvuilta. Osa kuvista oli seuran kesänäyttelyssä Kollolassa ja syksyllä maamiesseuran talolla pidetyssä muisteluillassa.

Näytteille oli valittu muutamia kymmeniä mielenkiintoisimpia kuvia Jalon linja-autoista, siltatyömaihin ja GRES Unidos da Praia-sambaporukasta kirkon urkuihin. Maamiesseurantalolla saatiin myös nähdä kuvia ja kuulla tarinoita Kalliolasta ja Kaksosten Länsitalosta ja mukana oli myös ainutlaatuisia Merimasku-kuvia 1910–1940-luvuilta.

Yleisön runsas kiinnostus molempiin toi kuviin paljon lisätietoja ja henkilökohtaisia tarinoita. Kaikki muistot on tallennettu seuran arkistoon myöhempää käyttöä varten.

Muisteluilta.

Kesän 2023 näyttely Kollolassa.

Maamiesseurantalolla

Kuva: Tasavallan presidentin kanslia.

Kultarannassa

Vuonna 2012 tulivat ensimmäistä kesäänsä Kultarantaan viettämään vasta valittu tasavallan presidentti Sauli Niinistö ja hänen vaimonsa Jenni Haukio. Merimasku-Seura ry:llä oli silloin 20 v juhlavuosi ja

Seura päätti toivottaa presidenttiparin tervetulleiksi viemällä heille juhannusviikolla saunavihdot. Ilahdunut presidenttipari kertoi niille varmasti olevan käyttöä ja kiitteli tekijää ja Seuraa perinteisesti sido-

tuista vihdoista.

Vihtoja oli luovuttamassa Seuran "vihtamestari" Vikke Hakala, Katriina Sirko-Honka, Terttu Kraemer ja Seuran silloinen puheenjohtaja Maarit Lineri.

Vartialat viihtyvät Särkängsalmen rannalla

Vartialan Pirjo ja Olavi ovat Meripirtintieellä sijaitsevan rivitalon ainoat alkuperäiset asukkaat. He muuttivat asuntoonsa talon valmistuttua keväällä 1987. Seuraavina vuosina alueelle rakennettiin kaksi muuta rivitaloa. Mutta mikä on alueen nimi? Kartassa lukee Meripirtti, mutta se kuulostaa vieraalta. Pääasiassa puhutaan Särkängsalmen, Särkängrivin tai Särkängsalmensillan alueen rivitaloista. Sillanpielessä kuitenkin ollaan, Otavan saaren puolella.

Tärkeä elementti

Mistä idea lähteä Turun keskustasta asumaan Merimaskuun? Olavi on tehnyt koko työuransa Turun Sanomissa, jonka kalakerholla oli oma paikka Velkualla. Pariskunta on nuoresta lähtien ollut innostunut kalastamisesta ja ajoi usein Velkualle ohi Merimaskuntien risteuksen. Ajellessaan he huomasivat, että Särkängsalmen rinteeseen ollaan rakentamassa uutta rivitaloaluetta. Päätös syntyi siinä. Päästäisiin asumaan lähelle merta, joka on aina

ollut molemmille tärkeä elementti.

Heidän muuttaessaan myöhemmin rakennettujen rivitalojen kohdalla oli vielä sankka metsä, josta löytyivät niin sienet kuin marjatkin. Luonto oli lähellä. Rannassa oli silloin omakotitalo, joka sittemmin purettiin ja saunarakennus, joka poltettiin vasta, kun viimeinenkin rivitalo rantaan oli rakennettu. Vanhan saunan tilalla on nykyään rantasauna, joka on kaikkien rivitaloasukkaiden yhteisessä käytössä. Rannassa on myös yhteinen uimaranta ja venelaituri.

Olavi muistelee, että samaan aikaan heidän talonsa valmistumisen kanssa valmistui Merimaskuntien toiselle puolelle osuuspankin (ennen säästöpankki) rakennus, jonka juhlallisissa avajaisissa tarjottiin kalasoppaa. Uuteen merimaskulaiseen tilaisuudessa vaikutuksen oli tehnyt kirkkoherra Huovinen, joka myös Matti -pappina tunnettiin. Huovinen kävi siihen aikaan myös jokaisessa uudessa kodissa toivotamassa asukkaat tervetulleeksi ja siunaamassa kodin.

53 sekuntia

Osuuspankin taloon avattiin Japin baari, josta tuli kyläläisten tapaamispaikka. Siellä kokoontuivat uusien asukkaiden ohella alkuperäiset merimaskulaiset, jotka tarinoivat Merimaskun entisistä ajoista. Vartialat kertovat, että siksi heillä ei ollutkaan vaikeuksia sujahtaa merimaskulaiseen elämänmenoon. Baarissa kävi paljon väkeä ja siellä tutustui helposti ihmisiin. Aina oli hauskaa. Vartialan entisen naapurin mukaan kotoa baariin kesti 53 sekuntia. Joillakin vakituksilla kävijöillä oli jopa omat sohvapaikat baarissa.

Alkuaikoina kolmessa rivitalossa asui paljon lapsiperheitä. Vartialalla itsellään oli kaksi lasta. Silloin myös touhuttiin yhdessä ja järjestettiin monenmoista yhteistä tekemistä, katsottiin yhdessä lasten perään. Lapset oppivat aikaisin uimaan, kun uimaranta oli omassa rannassa. Nyttemmin Olavi on mm. kalastellut lastenlasten kanssa.

Pirjo oli töissä Naantalissa. Hän teki siivoojana sekä aikaisen aamu- vuoron että myöhemmin iltavuoron. Koska linja-autot eivät kulkeneet nykyiseen tapaan, hän kävi pyörällä töissä kaksi kertaa päivässä edestakaisin Naantalissa. Siinä tuli päivittäinen 40 kilometrin liikunta-annos kuin huomaamatta.

Myrskyluodon Maija

Olavi tunnustautuu edelleen intohimoiseksi kotitarvekalastajaksi. Hän tuntee Särkängsalmensillan ympäristön vesien karikot, syvänteet ja matalikot. Kotirannasta on mukava lähteä soutuveneellä kalaan. Saalis on pääasiassa ahventa ja kuhaa.

Pirjo ja Olavi Vartiala.

Olavi onkin tuttu näky vihreässä veneessään lähivesillä. Ja jos kalastus jostain syystä pitkittyy, niin Pirjo lähtee rantaan tähyilemään, kuin Myrskyluodon Maija ikään.

Vartialat muistelevat vanhoja helppoja kalansaaliita pilke silmäkulmassa. Nykyisen kalasataman kohdalla oli kirjolohiallas, josta sai maksua vastaan käydä onkimassa kalaa. Ilmaiseksi kalaa ongittiin kuitenkin viereisellä penkereellä istuen. Karkuun päässeet kalat nimittäin uiskentelivat lähellä, kun nekin saivat ruokaa altaan kaloja ruokittaessa. Myös Tärkkisten rannassa oli kalankasvattamo, jonka verkot joskus repesivät, ja silloin sai kalaa niin paljon kuin ehti kalastaa.

Aiemmin Vartialalla oli pulpettine, jolla Olavi ennen viehelupien aikaa kävi uistelemassa Velkualla Iniönaukon reunamilla taimenia. Parasta oli, kun taimenet sai pitää, jos ne olivat oikean mittaisia.

Punakaulahanhi ruokaili

Olavi tarkkailee ympäri vuoden myös lintuja ja luonnonilmiöitä. Linnusto on hänen mukaansa muuttanut paljonkin vuosikymmenien varrella. Esimerkiksi läheisen Ruskiakarin naurulokkiyhdykskunta on vaihtunut selkälökeiksi. Kalliolla tosin päivystää myös valkoposkihanhi ja meriharakka tepastelee veden rajassa. Myös kaulushaikaran ääni on tullut rannassa tutuksi. Ja aiemmin omassa rannassa kävi ruokailemassa punakaulahanhi, joka ei ole ihan jokapäiväinen näky.

Vartialat asustavat edelleen omassa viihtyisässä kodissaan. Asunon ikkunasta on mukava seurata Merimaskun risteyksen liikennettä ja panna merkillle Merimaskuun kääntyvät autot.

Seuraava Myötätuulta Merimaskussa

- Vuonna 2025 pääaiheina ovat edelleen tämän päivän toimijat, yrittäjät, harrastajat ja persoonat historianäkökulmaa unohtamatta. Pyrimme myös tuomaan entistä enemmän esiin kylän ympäristö- ja luontoarvoja.
- Merimaskun Ahto täyttää ensi vuonna pyöreitä vuosia. Mitkä ovat parhaat muistot menneiltä vuosikymmeniltä ja kuinka on toiminta on muuttunut vastaamaan tämän päivän haasteita.
- Rusthollari Isak Sandeliuksen aikana valmistui Kaksostenkylään Länsitalo, joka yhdessä Itätalon kanssa on rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas kokonaisuus. Länsitalossa asuneiden sukupolvien elämä näkyy lähes koskemattomana säilyneessä interiörissä ja sen esineistössä.
- Jyvärenki Juho Heikinpoika asettui puolestaan asumaan Merimaskun Rihtelän kylän torppaan, Kalliolaan puoli-

sonsa Idan kanssa. Kalliolasta on hieno kokoelma valokuvia. Millaisia olivat lapsuuden kesät ja kuinka rakkaus syntyy siltaa rakennettaessa.

Saat kauttamme esim. tietokoneiden, televisioiden ja nettiyhteyksien asennukset koteihin sekä yrityksiin.

Ja tietenkin myös ystävällistä käyttöopastusta!

SL-Data Oy | www.sldata.fi | Henrikinkatu 2, Naantali | Ma-To 11-17 & Pe 11-16

FORSSPORT

Juoksijantie 1, Naantali | 02 4353202
myynti@forsport.fi | www.forsport.fi

HAMMASKLINIKKA
TUOMI

Naantalin Energia